

Sarfojiraje Bhosale Centre's Artistes from Mumbai perform at Aura-Aurangabad series of Mahagami in Aurangabad on Friday night.

Superb Bharatnatyam dance enchants audience at Mahagami

LOKMAT NEWS NETWORK
AURANGABAD, DEC 4

Under the Cultural Tourism Initiative of MAHAGAMI GURUKUL, the 13th concert of Aura-Aurangabad was held tonight.

Bharatnatyam dance presented by 'Sarfojiraje Bhosale Centre's Artistes, Mumbai was greatly appreciated by the audience.

They presented Natraj Kautukam and Tishra Alaripu, in earlier times this composition was only seen in temples. The composition of a kautukam is very interesting. In this a number of bolas and phrases on praise of the deity are used.

Nritta is done on the

bolas. In short, the kautukam is a small yet enlightening praise of God. This kautukam was in praise of Lord Nataraj.

Followed by tishra alaripu, a dance that makes the beginning of any traditional Bharatnatyam recital, the word alaripu is derived from a Telugu word meaning blossom.

This dance focuses on dancers movement which depicts the opening of a flower bud.

The artistes also presented Jatiswaram, Varnam and Padam and Panchakshara strotra, Tillana and other dances.

Next concert will be held on December 5 at 7.30 pm at Sharangadev Sadan, MAHAGAMI GURUKUL.

Odissi dance, the classical dance style from the state of Orissa, presented by Deb Basu group, Mumbai was greatly appreciated by the audiences. The dance style is very graceful and fluid and represents the philosophy of the presiding deity Lord Jagannath.

Lokmat Times
www.epaper.lokmat.com/lokmattimes/

AURANGABAD,
FRIDAY, 8 JANUARY 2016

Aurangabad**FIRST** PAGE 5

Art lovers appreciate Odissi presentation

LOKMAT NEWS NETWORK
AURANGABAD, JAN 7

The 28th concert of Aura-Aurangabad series hosted by Mahagami was held on January 7. Odissi dance, the classical dance style from the state of Orissa, presented by Debi Basu Group, Mumbai was greatly appreciated by the audience.

The dance style is very graceful and fluid and represents the philosophy of the presiding deity Lord Jagannath. Dancer Anu of the group is the disciple of Guru Debi Basu, one of the senior disciples of Guru Kelucharan Mohapatra.

Mangalacharan, Ashtapadis, Janana Krishna Tandav were presented. The last concert under the Aura-Aurangabad series will be held January 8 at 7.30 pm at Sharangadev Sadan, MAHAGAMI GURUKUL.

www.epaper.lokmat.com/lokmattimes/

AURANGABAD
Friday,
27 November 2015

Aurangabad**FIRST**

Noted performer from Mumbai Miti Desai presented Mohiniattam in the Aura-Aurangabad series at Mahagami, MGM in Aurangabad on Thursday. The performance was appreciated by connoisseurs. LT photo by Shakeel Khan

Aura-Aurangabad concert leaves audiences spellbound

TIMES NEWS NETWORK

The kathak performance during the ninth concert of the Aura-Aurangabad left audiences spellbound. The concert was held at the Mahatma Gandhi Mission Sangeet Academy (Mahagami) Gurukul here recently.

The event began with a surya vandana (invocation to the sun god), followed by devagiri bilawal, a piece based on the reconstruction of the composition sung by musician Gopal Nayak in 14th century as a tribute at the De-

CAMPUS BUZZ

vagiri fort of Aurangabad as a tribute to the fort and the ruler. Jhaptal, a dance performance with the traditional repertoire of kathak in a time cycle of 10 beats also enthralled audiences.

Krishna Namavali, a dance composition based on the 108 names and forms of Lord Krishna was another highlight. The event concluded with a Dhrupad performance. The next Aura-Aurangabad concert will be held on November 26 at 7.30pm at Sharangadev Sadan, Mahagami, organisers said.

Girls perform kathak during the Aura-Aurangabad concert held at MAHAGAMI

औरंगाबाद: महागामीच्या औरा-औरंगाबाद उपक्रमात शनिवारी भरतनाट्यम सादर करताना आनंद सच्चीदानंदन आणि जयालक्ष्मी.

The dance series aims to showcase legends and legacies of Aurangabad heritage through Indian dance heritage. It is being organized as a cultural tourism initiative of Mahagami.

Mahagami organises two-day dance concert

TIMES NEWS NETWORK

Aurangabad: A two-day dance concert has been arranged by the Mahatma Gandhi Mission Sangeet Academy (Mahagami), as a part of Aura-Aurangabad, the latest in the series of concerts launched by the Academy on October 31.

The dance series aims to showcase legends and legacies of Aurangabad's heritage through Indian dance heritage. It's being organised as a cultural tourism initiative of Mahagami, said its

“The Aura-Aurangabad Dance series had been launched for its third season at the internationally acclaimed Mahagami Gurukul. This event was conceptualised by me in 2013 and so far, it has organised 51 concerts that catered to the cultural quest of tourists and guests visiting the city

Parwati Dutta | MAHAGAMI DIRECTOR

director Parwati Dutta on Friday.

Dutta added that the Aura-Aurangabad Dance series had been launched for its 3rd season at the internationally acclaimed, Mahagami Gurukul.

“This event was conceptualised by her in 2013 and so far it has organised 51 concerts that catered to the cultural quest of tourists and guests visiting the city,” said Dutta.

She added, “Now we pre-

sent the 5th and 6th concert of ‘Aura-Aurangabad’ Dance concerts at Sharangadev Sadan, Mahagami Gurukul campus in the city.

Lalitha Sinduri, a dancer from Hyderabad, will present Kuchipudi performances during the concert, she said.

Elaborating on the dance form, Dutta said, “The performance will showcase the timeless pieces of Kuchipudi tradition like the Bhama-kalapam and the Javali. The performance will conclude with Tillana.”

The dance series aims to showcase legends and legacies of Aurangabad's heritage

Mahagami artistes enthrall audience at 23rd Aura-Aurangabad concert

TIMES NEWS NETWORK

Aurangabad: Odissi dancers made the 23rd concert of Aura-Aurangabad on Friday, a grand success.

Under the cultural tourism initiative of Mahagami Gurukul, an internationally acclaimed dance institution based in the city, Mahagami artists enthralled the audience with their performance.

The artists presented, 'mangalacharan'. An invocation piece. "After paying homage to lord Jagannath a sholka in praise of a God or Goddess is sung and the meaning of the sholka is expressed through dance", said guru Parwati Dutta on Saturday.

The mangalacharan was followed by 'dashavatara' which is the work of a

celebrated 12th century saint poet, Jayadeva Kavi, in which the Geeta Govinda praise ten incarnations of Lord Vishnu in the piece.

They also performed pallavi. Pallavi typically means blossom, the movements of the dancer in a pallavi is lyrical and graceful to imitate the flower.

A pallavi usually begins with slow lyrical movements of the eyes, hands, torso and feet, and slowly builds up tempo to reach a crescendo.

"Lalitha lavanga in Odissi, is the text for the abhinaya (performance) it largely comes from either Odiya songs and poems or from the celebrated Sanskrit text, Geet Govind. In this performance, we selected an ashtapadi - Lalita lavanga. These verses per-

fectly describe the ambience created by vasant ritu (spring), and the influence Kaamadeva (the god of love) has on all young minds and hearts, including that of Krishna and Radha. Hence, Jayadev states that if you wish to follow the path towards Krishna, you ought to transcend the pangs induced by Kamdev and Vasant. Set to a cycle of 7 beats this piece has been choreographed by late Guru Kelucharan Mohapatra," said Dutta.

The performance concluded with 'moksha', the concluding piece of the recital where the dancer elevates herself to ecstasy of spiritual fulfilment. This concluding item of the recital ends with prayer for the peace and harmony in the universe, Dutta added.

The dancers performed various classical Odissi songs and poems and also a important Sanskrit text, Geet Govind

8 महानगर लोकमत समाचार
अपना औरंगाबाद
औरंगाबाद, शुक्रवार 4 दिसंबर 2015

औरंगाबाद के महात्मा गांधी मिशन संचालित महागामी में औरा-औरंगाबाद के अंतर्गत नृत्य प्रस्तुत करती हुई नृत्यांगनाएं.

Pallavi typically means to blossom, the movements of the dancer in a pallavi are lyrical and graceful to imitate a flower. A pallavi usually begins with slow, lyrical movements of eyes, hands, torso and feet and slowly builds up tempo to reach a crescendo.

दिव्य सिटी

सिटी तुमेन

२४ नोव्हेंबर २०१५ 8

नृत्योत्सव | औरा औरंगाबाद नृत्यशृंखलेत महागामीचे लक्षवेधी प्रदर्शन; श्रीकृष्ण नामावलीने रसिक मंत्रमुग्ध

‘देवगिरी बिलावल’ रचनेमधून उलगडले इतिहासातले बारकावे

प्रतिनिधी | औरंगाबाद

शांरंगदेव सभागृहात औरा औरंगाबाद नृत्यशृंखलेत प्रख्यात संगीतकार गोपाल नायकांनी १४ व्या शतकात देवगिरी किल्ल्याचे सौंदर्य आणि भक्कमपणा सांगणारी ‘देवगिरी बिलावल’ रचना सादर करून इतिहास उलगडला. कथकच्या नजाकतपूर्ण पदन्यासातून महागामीच्या नृत्यांगनांनी ही रचना सादर करत सर्वांना भारावून टाकले.

‘सूर्यवंदने’ने सादरीकरणाची सुरुवात झाली. पं. जितेंद्र अभिषेकींनी रचलेल्या संगीतपदावरील हे नृत्य उगवतीच्या सूर्याप्रमाणे हळुवारपणे ताबा घेणारे होते. सूर्याचे एक किरण पृथ्वीवर येते आणि त्यामुळे संपूर्ण सृष्टी रोमांचित होते. त्याप्रमाणेच नृत्यांगना मंद उजेडाच्या साथीने मंचावर आल्या अन् रसिकांच्या मनावर गारूड करून गेल्या. ‘देवगिरी बिलावल’ या रचनेनंतर ‘झपताल’ सादर करण्यात आला. १० मात्रांच्या या रचनेत पारंपरिक कथक नृत्यछटा दाखवण्यात आल्या. यामध्ये भावभंगिमा आणि नृत्याचे लयदार सादरीकरण रसिकांना बांधून ठेवणारे होते. यातील हालचाली, भावमुद्रा, पदन्यास विलक्षण होता. श्रीकृष्णाच्या १०८ नावांचा समावेश असलेले ‘कृष्णनामावली’ हे

सादरीकरण करण्यात आले. कुठल्याही नृत्यांगनेचे सामर्थ्य दाखवणारे हे नृत्य पाहताना अस्फुर प्रकटल्याची अनुभूती उपस्थितांना झाली. राग जनसंमोहिनी

आणि तीनतालात रचलेला हा तराणा म्हणजे एक तरल नृत्याविष्कार होता. ‘धृपदा’ने सादरीकरणाचा समारोप करण्यात आला.

२६ नोव्हेंबर रोजी पुढील सादरीकरण होणार

या नृत्यशृंखलेचे पुढील सादरीकरण २६ नोव्हेंबरला सायंकाळी ७.३० होणार आहे. रसिकांनी याचा लाभ घ्यावा, असे आवाहन करण्यात आले आहे. भारतीय शास्त्रीय नृत्यवैभवाचे दर्शन पर्यटकांना घडवण्यासाठी या देखण्या सोहळ्याचे ऑक्टोबर ते जानेवारीदरम्यान आयोजन करण्यात येते. महागामीच्या संचालिका पावती दत्ता देशभरातील विविध नृत्यकलांचे दर्शन यानिमित्ताने घडवून आणतात. शहरातील सांस्कृतिक वैभवात ही नृत्यशृंखला महत्त्वाचे योगदान देत आहे.

देवगिरी बिलावल अन् तानसेनी धृपद

तानसेनांनी रचलेल्या धृपदाचे सौंदर्य डोळ्यांसह कानांनी अनुभवणे म्हणजे एक पर्वणी होते, तर देवगिरी बिलावल ही रचना मराठवाड्यातील रसिकांना आपल्या अभेद्य इतिहासाची कहाणी सांगणारी होती.

Aurangabad **FIRST**

PAGE 2

Odissi recital by Sanskrita Foundation at Aura-Aurangabad

LOKMAT NEWS NETWORK
AURANGABAD, DEC 18

The 20th concert of Aura-Aurangabad was held on 18 December 2015 under the cultural tourism initiative of MAHAGAMI GURUKUL. Odissi dance was presented by Sanskrita Foundation, Mumbai.

At the outset the artists presented Mangalacharan (Modakarat), the odissi repertoire traditionally begins with a Mangalacharan. In this number, the dancers pay obeisance to the benevolent Gods and Goddesses. "Ganesh Pancharatnam Stotra-Mudakarta Modakam" - is written by the Great Saint Adishankaracharya. It describes the five aspects of Lord Ganesha, as the Remover of obstacles, the one who is feared by evil forces, the one who shines like the Sun, the one who bestows peace in all the three worlds and is also the destroyer of ego. Mangalacharan, in Raag-Hamsadhwani was set to Ektali and Rupak tal.

Choreographed by Guru Shubhda Varadkar, music composed by Shri Vijay Tambe.

Mangalacharan was followed by Pallavi means 'To blossom'. The movements of the dancer in a pallavi are lyrical and graceful. Each Pallavi is named according to the Raga that it has been composed in. This pallavi is set to Raag Rageshree in Ektaali composed by Sri Kausik Basu, choreographed by Guru Smt. Shubhada Varadkar.

They also performed on Dashavatar, the famous ashapadi dance piece from Geet Govind that displays ten incarnations of Lord Vishnu. This dance item is choreographed by the legendary Guru Sri. Kelucharan Mohapatra, music composed by Pt. Bhuvaneshwar Mishra.

The concluding piece of the recital is Moksha where dancer elevates herself to ecstasy of spiritual fulfillment. This concluding item of the recital ends with prayer for the peace and harmony in the universe.

The performance also included a Dashavatar, the famous ashapadi dance piece from Geet Govind that displays the ten incarnations of Lord Vishnu. The concluding piece of the recital is Moksha where the dancer elevates herself to ecstasy of spiritual fulfillment.

TIMES CITY

THE TIMES OF INDIA, AURANGABAD | MONDAY, NOVEMBER 2, 2015

Dance series 'Aura-Aurangabad' begins in city

TIMES NEWS NETWORK

Aurangabad: After the success of the first two ventures, Aura Aurangabad has arrived in the city again. A dance concert series launched by Mahagami Dance Gurukul in association with Confederation of Indian Industry (CII), the season 3 series begins on Saturday.

"Before the launch of the 3rd season of Aura Aurangabad from November 5, a curtain raiser programme of cultural dance was held on Saturday, at Sharangadev Sadan, MGM campus, which presented a Kathak performance by Mahagami artists

The curtain-raiser programme held on Saturday featured a Kathak performance by Mahagami artists

based on themes of the Ghrushneshwar temple, forms of Vishnu, the pristine beauty of Ajanta premises

and Sita-ki-Nahni - a waterfall in Ellora caves. The dance series, which aims to showcase legends and legacies of Au-

rangabad heritage through Indian dance heritage, was launched in 2013. In last two tourist seasons, as many as 51 concerts offering world-class Indian dance were successfully held that catered to the cultural quest of tourists and guests visiting the city," said Parwati Dutta, Mahagami director.

She added, "Aurangabad region pulsates with many legends of Shiva, Dashavatar, Ramayana, Mahabharata, Buddha, Mahaveer in the form of sculptures and paintings in Ellora and Ajanta. Also the Daulatabad (Devagiri) fort, Bibi-ka-Maqbara, Ghrushneshwar Temple, etc

have had a rich history of arts and philosophy. The dance performance series catering to the cultural quest of the tourists and guests visiting the city will bring to life this wide spectrum of legends, masterpieces and monuments through the Indian classical dance forms like Kathak, Odissi, Bharatnatyam, Mohiniattam, Kuchipudi."

This season, around 25 to 30 unique dance concerts will be held under Aura-Aurangabad with local as well as artists from various parts of the country and other countries. Concerts will be held every Thursday, Friday, Saturday at Mahagami from 7.30 pm.

Lokmat Times

www.epaper.lokmat.com/lokmattimes/

AURANGABAD,
FRIDAY, 11 DECEMBER 2015

Aurangabad**FIRST**

PAGE 8

Amrita Lahiri's Kuchipudi performance appreciated

The next concert will be held today at 7.30 pm at Sharangadev Sadan, Mahagami Gurukul.

LOKMAT NEWS NETWORK
AURANGABAD, DEC 10

Amrita Lahiri, Singapore won the hearts of audience by performance of Kuchipudi dance at the 16th concert of Aura-Aurangabad organised under the Cultural Tourism Initiative of Mahagami Gurukul, here tonight.

Shabdham, presented by her is a narrative piece typical of the Kuchipudi style. Mandookashabdham describes the forest, its creatures and flowers, which is the setting for the story of Gajendra Moksham.

Shabdham was followed by Shiva Tarangam. A tarangam is a trademark piece in the Kuchipudi style, popular as the 'plate dance'.

The performance concluded with Thillana, a joyful dance of abandon, with intricate rhythm patterns. While the pure dance, or nritta, forms the major component of a thillana, every thillana has a bit of sahitya- verses of poetry included in it, to give it a unique character.

The next concert will be held on December 11 at 7.30 pm at Sharangadev Sadan, Mahagami Gurukul.

The dance performance series catering to the cultural quest of the tourists and the guests visiting this city will bring life to this wide spectrum of legends, masterpieces and monuments through the Indian classical traditions.

दैनिक भास्कर

औरंगाबाद, सोमवार, 14
2 नवंबर 2015

महागामी में कथक नृत्य की भव्य प्रस्तुति

सांस्कृतिक संवाददाता | औरंगाबाद

महागामी के शारंगदेव सदन में 31 अक्टूबर को शाम 7.30 पर औरा-औरंगाबाद नृत्य सिरिज के अंतर्गत कथक नृत्य प्रस्तुत किया गया। महागामी की संचालक पार्वती दत्ता के मार्गदर्शन में औरा-औरंगाबाद सिरिज का प्रयास किया गया है। तीसरे सत्र में

नगरी औरंगाबाद में आने वाले देशी एवं विदेशी सैलानियों को भारतीय संस्कृति से परिचित कराने का उद्देश्य रखा गया है। गौरतलब है कि 2013 से 2015 के बीच अब तक 51 नृत्य सिरिज लांच की गई हैं। इसके तहत पर्यटकों को औरंगाबाद की ऐतिहासिक तस्वीर को प्रस्तुत करने का प्रयास किया गया है।

25 से 30 नृत्य प्रस्तुतियां दी गई हैं। सभी प्रस्तुतियां एक से बढ़कर एक थीं। महागामी में हर गुरुवार, शुक्रवार और रविवार को नृत्य प्रस्तुतियां दी जाती हैं। 31 अक्टूबर को कथक के विभिन्न प्रस्तुतियां दी गईं, जिसमें घृष्णेश्वर मंदिर, अजंता गुफा एवं एलोरा झरनों की छाप देखी गई।

TIMES CITY

THE TIMES OF INDIA, AURANGABAD | MONDAY, NOVEMBER 16, 2015

Aura-Aurangabad continues to enthrall the audience with classical performances

Aurangabad: The city's stages have come alive with several art forms being performed by artistes from across the country.

Kuchipudi dance presented by Hyderabad-based artist **Lalitha Sinduri**, proved one of the key attractions of the 5th concert of Aura-Aurangabad, a cultural tourism initiative of Mahatma Gandhi Mission Sangeet Academy (Mahagami) Gurukul.

The program started with Sri Ganapathini Sevimparrare, a song composed by Saint Tyagaraja on

Nartana Ganapathi.

The next performance was that of Sandhya Tandavam in Shanmukhapriya Ragam and Adi Talam, followed by a Javali in Kapi Ragam and Aadi Talam presenting a Parakiya Nayika.

A Kadanakuthuhala Tillana written and sung by Mangalampalli Balamurali Krishna concluded the performance.

Aura-Aurangabad, conceptualised and launched by Mahagami in 2013 aims to make Aurangabad city a culturally rich and vibrant place to initiate and promote

te cultural tourism.

The series presented 21 concerts in its first season and 30 in the second, which catered more than 5000 visitors.

The event is designed and developed by Mahagami director Parwati Dutta, who had conceptualized the concept a few years ago to encourage and increase the awareness of various dance forms seen in the country.

The city's stages have come alive with the several art forms being performed by artists from across the country. The event is designed and developed by Mahagami director Parwati Datta who has conceptualized the concept a few years ago to encourage and increase the awareness of various dance forms in the country.

हैलो औरंगाबाद लोकमत औरंगाबाद, बुधवार, दि. २६ नोव्हेंबर २०१५

औरा-औरंगाबादची नृत्य शृंखला

औरंगाबाद : 'महागामी'तर्फे २०१३ पासून सुरु करण्यात आलेल्या औरा-औरंगाबाद या नृत्य शृंखलेमुळे शहरवासीयांना जगप्रसिद्ध अशा नृत्यकलेचे अनेक आविष्कार पाहायला मिळतात. महागामीच्या संचालिका पार्वती दत्ता यांच्या संकल्पनेतून साकारलेल्या औरा-औरंगाबादमुळे रसिकांना २६, २७ आणि २८ नोव्हेंबरला पुन्हा एकदा वेगवेगळे नृत्य प्रकार अनुभवण्याची अनोखी संधी मिळणार आहे.

दि. २६ रोजी मुंबईच्या मिती देसाई यांच्या 'मोहिनीअट्टम' या नृत्य प्रकाराचे सादरीकरण होईल. २७ व २८ रोजी 'कलानिलायम' या पुण्याच्या समूहाचे 'भरतनाट्यम्' पाहायला मिळेल. यात 'वंदना', 'नटेश कौतुकम्', 'स्तुती', 'तिल्लाना', 'कस्तुरी तिलकम्', 'मल्लारी' अशा विविध प्रकारांचे नृत्य सादरीकरण कलानिलायमतर्फे केले जाणार आहे.

हे सर्व कार्यक्रम संध्याकाळी ७.३० वाजता महागामी गुरुकुलच्या शारंगदेव सदन येथे होतील. या कार्यक्रमाच्या आयोजनाचे हे तिसरे वर्ष असून, नृत्याविष्कारांचा आस्वाद जास्तीत जास्त रसिकांनी घ्यावा, असे आवाहन आयोजकांनी केले आहे.

औरंगाबाद TODAY

सकाळ

औरंगाबाद, शनिवार,
५ डिसेंबर २०१५

औरंगाबाद : महागामीच्या औरा-औरंगाबाद नृत्यशृंखलेत शुक्रवारी उत्कृष्ट सादरीकरण करताना मुंबईच्या सरफोजीराजे भोसले सेंटरचे कलाकार.

सकाळ

औरंगाबाद, रविवार,
२९ नोव्हेंबर २०१५

औरंगाबाद

TODAY

औरंगाबाद : महागामीच्या ऑरा-औरंगाबाद नृत्यशृंगलेच्या बाराव्या सत्रात शनिवारी भरतनाट्यम् नृत्य सादर करताना पुण्याच्या कला निलायम ग्रुपचे कलावंत.

भरतनाट्यमच्या उमटल्या विविध छटा

ऑरा औरंगाबाद उपक्रम : कला निलायमच्या कलाकारांचे सादरीकरण

सकाळ वृत्तसेवा

औरंगाबाद, ता. २८ : महागामीच्या ऑरा-औरंगाबादच्या बाराव्या सत्रात शनिवारी (ता. २८) पुण्याच्या कला निलायम ग्रुपने भरतनाट्यममधील विविध प्रकार सादरीकरण केले. यात सादर झालेल्या 'कस्तुरी निलकम' हा प्रकार उत्कृष्टरीत्या सादर करीत रसिकांना मंत्रमुग्ध केले.

एमजीएम महागामीच्या सभागृहात हा कार्यक्रम घेण्यात

आला. यात कला निलायमच्या विद्यार्थ्यांनी कस्तुरी निलकम या नृत्याचे सादरीकरण केले. यात कस्तुरीचे भारतीय पौराणिक महत्त्व स्पष्ट केले. कस्तुरी हरणाच्या नाभीत मिळते. हा एक सुगंधी घटक मानला जातो. श्रीकृष्ण या कस्तुरीने बनवलेला मणी वापरत असतो, हे या नृत्यातून दाखविण्यात आले. त्यानंतर 'मल्हारी' हा भरतनाट्यममधील प्रकार सादर झाला. हा प्रकार साधारणतः तीन गर्तीत सादर झाला. कलाकारांनी

राग 'गंभीर नातई,' ताल त्रिपुतामध्ये हा प्रकार सादर केला. त्यानंतर 'जतिस्वरम' सादर झाले. यात राग भैरवीत रूपकमध्ये पल्लवीच, अनुपल्लवीच आणि द स्वरास प्रकार सादर झाले. 'अभिनया पाडा' या प्रकाराने नृत्याचा शेवट झाला. यात कृष्ण आणि यशोदेचे प्रेम दाखविण्यात आले आहे. यशोदा श्रीकृष्णाच्या मुखात विश्व पाहते, ही कथा नृत्यातून सादर केली. हा प्रकार राग यमन कल्याणमध्ये मिश्र चुपामध्ये सादर झाला.

पुण्याच्या कला निलायम ग्रुपने भरतनाट्यममधील विविध प्रकार सादर केले. यात सादर झालेल्या 'कस्तुरी निलकम' हा प्रकार उत्कृष्टरीत्या सादर करीत रसिकांना मंत्रमुग्ध केले.

हॅलो औरंगाबाद

लोकमत

औरंगाबाद, शनिवार, दि. २८ नोव्हेंबर २०१५

६

मोहिनीअट्टम... महागामीतर्फे आयोजित ऑरा औरंगाबाद या नृत्यशृंगलेत गुरुवारी झालेल्या मोहिनीअट्टम या नृत्याच्या सादरीकरणाने मिती देसाई यांनी रसिकांना मंत्रमुग्ध केले.

विलोभनीय नृत्याचा मोहक आविष्कार

औरा औरंगाबाद : नृत्यशृंगलेत मोहिनीअट्टम

औरंगाबाद : औरंगाबादचा सांस्कृतिक आणि पर्यटनाच्या दृष्टीने प्रसार होण्यासाठी महागामीतर्फे आयोजित ऑरा औरंगाबाद या नृत्यशृंगलेत गुरुवारी झालेल्या मोहिनीअट्टम या नृत्याच्या सादरीकरणाने मिती देसाई यांनी रसिकांना मंत्रमुग्ध केले. शारंगदेव सभागृहात झालेल्या या कार्यक्रमाचा मोठ्या संख्येने रसिक उपस्थित होते. मंदाकिनी त्रिवेदी यांनी बसवलेल्या रचना मिती देसाई यांनी मोठ्या ताकदीने साकारल्या.

सर्वप्रथम गणेशवंदनाने या कार्यक्रमाची सुरुवात झाली. यात मिती यांनी गणेशाची एकदंत, लंबोदर, कमलनयन, अशी अनेक रूपे नृत्यरूपाने सादर केली. उंदरावरून गणपतीची होणारी सवारी, त्यात येणारे अडथळे आणि होणाऱ्या गमतीजमतींचे विलोभनीय सादरीकरण करण्यात आले.

यानंतर आराभी रागातील रचनेद्वारे

रसिक थक्क

एका आईला आपल्या तान्ह्या बाळाला झोपवताना काय काय करावे लागते, हे नृत्यरूपात पाहताना रसिक थक्क झाले. चंद्र, नाचणारे मोर, दुष्ट कोल्हाची गोष्ट, मूर्ख कावळ्याची कथा सांगून मुलाला झोपण्यास भाग पाडणारी आई रसिकांना विशेष आवडून गेली. यानंतर 'आनंद भैरवी' रागातील जीवआत्मा आणि परमात्मा यांच्यातील संवाद साधणाऱ्या नृत्याविष्काराने कार्यक्रमाचा समारोप झाला.

त्यांनी सरस्वतीपूजन केले. यानंतर रेवती रागातील 'भो शंभो' ही रचना साकारताना त्यांनी शंकराच्या विविध रूपांचे दर्शन रसिकांना घडवले.

औरंगाबाद

सकाळ

औरंगाबाद, शुक्रवार,
२० नोव्हेंबर २०१५

औरंगाबाद : ऑरा-औरंगाबाद उपक्रमात गुरुवारी कथकचे बहारदार सादरीकरण करताना बेंगळुरू येथील संपूर्णा अँकॅडमीच्या विद्यार्थिनी.

नृत्यसोहळा | औरा औरंगाबाद नृत्यशृंगारलेत मंगलम ते मोक्ष अशा रचनांनी रसिक मंत्रमुग्ध

घनु वाजे घुणघुणा, वारा वाहे...!

प्रतिनिधी | औरंगाबाद

दोन महिन्यांपासून सुरू असलेल्या औरा औरंगाबाद नृत्यशृंगारलेत या आठवड्यात ओडिसी नृत्याचे विविध सादरीकरण होत आहेत. आजच्या पहिल्या दिवशी ओडिसी नृत्यपरंपरेतील मंगलाचरण ते मोक्ष या अलौकिक नृत्य संरचनांचे देखणे सादरीकरण करण्यात आले. पर्यटकांना आणि रसिकांना मोहिनी घालणाऱ्या या नृत्यप्रस्तुती विलक्षण होत्या. 'घनु वाजे घुणघुणा, वारा वाहे रुणझुणा' ही संत ज्ञानेश्वर रचित संतरचना भक्तीच्या उत्सवात रसिकांना तल्लीन करून गेली.

महागामी संचालिका पार्वती दत्ता यांनी जपलेला नृत्य वारसा या सोहळ्यातून रसिकांच्या हृदयापर्यंत पोहोचत आहे. शारंगदेव सभागृहात संधिप्रकाशात 'आंगिकम भुवनम्, यस्य वाचिकम् सर्व वाङ्मयम्' या ओळी कानावर पडू लागल्या, हळूहळू प्रकाशमान होत जाणाऱ्या दिव्यांच्या

साथीने नृत्यांगना रंगमंचावर आल्या. या मंगलाचरणाने सादरीकरणाला सुरुवात झाली. तिन्ही नृत्यांगनांचे एकमेकींशी जुळलेले संचलन डोळ्याचे पारणे फेडणारे होते. यानंतर कौशिकी रागात बांधण्यात आलेली पल्लवी, ओडिसी नृत्यपरंपरेप्रमाणे दाखवण्यात आली. शुभदा वराडकर यांनी संगीतबद्ध केलेली ही रचना चपळाईपूर्ण तर होतीच, पण नृत्यांगनांनी आपल्या अदाकारीने ती विशेष सादर केली. लय-तालाशी असलेला मेळ यामुळे नृत्यप्रकार दाद मिळवून गेला. संत ज्ञानेश्वर यांनी विठ्ठल दर्शनासाठी आर्तस्वरांमध्ये लावलेला भक्तीचा सूर ब्रह्मानंदात आकंठ बुडवणारा होता. भक्तीचा तोच गंध नृत्यातून नृत्यांगनांनी रसिकापर्यंत पोहोचवला. ही रचनादेखील वराडकर यांनी आपल्या शैलीत बांधली होती. आजच्या सादरीकरणात मिताली वराडकर, श्रिया सबरवाल आणि आत्रेयी चौधरी, मुंबईच्या संस्कृता फाउंडेशनच्या विद्यार्थिनींचे हे सादरीकरण अलौकिक होते.

आजही ओडिसी नृत्याचे सादरीकरण

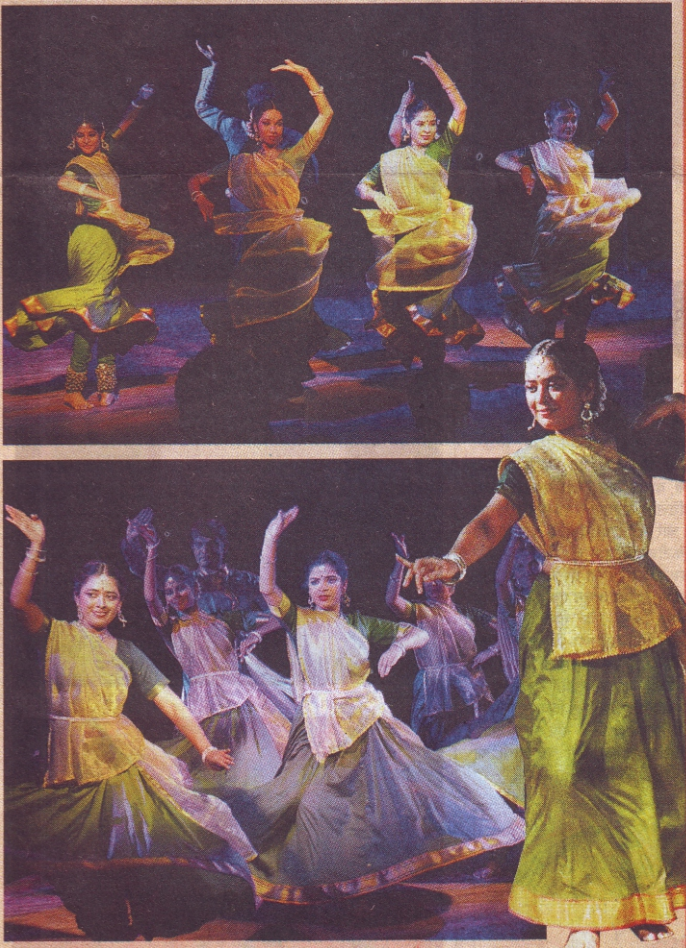
औरा औरंगाबाद हा नृत्य सोहळा भारतातील अतिप्राचीन कलांचा सांस्कृतिक वारसा जपणारा तर आहेच, पण या अभिजात कलांचे वैभव परदेशी पर्यटकांपर्यंत पोहोचावे म्हणून महत्वाची भूमिका बजावत आहे. शुक्रवारी सायंकाळी ७.३० वाजता ओडिसी सादरीकरण होणार आहे. या सोहळ्याचा सकल औरंगाबादच्या रसिकांनी लाभ घ्यावा, असे आवाहन करण्यात आले आहे.

नृत्य सादर करताना संस्कृता फाउंडेशनच्या विद्यार्थिनी.

महागामी संचालिका पार्वती दत्ता यांनी जपलेला नृत्य वारसा या सोहळ्यातून रसिकांच्या हृदयापर्यंत पोहोचत आहे. कार्यक्रमाच्या पहिल्या दिवशी ओडिसी नृत्य परंपरेतील मंगलाचरण ते मोक्ष या अलौकिक नृत्य संचारनांचे देखणे सादरीकरण करण्यात आले.

औरंगाबाद Times of India

देश-विदेशातील पर्यटकांसाठी आकर्षण असलेल्या 'औरा-औरंगाबाद' नृत्य महोत्सवाला शनिवारी (३१ ऑक्टोबर) सुरुवात झाली. दर शुक्रवार, शुक्रवार व शनिवारी आयोजित या महोत्सवात देशभरातील कलावंत हजेरी लावणार आहेत. पहिल्या दिवशी 'महागामी' संस्थेच्या विद्यार्थिनींनी कथक सादर करून रसिकांची दाद मिळवली.

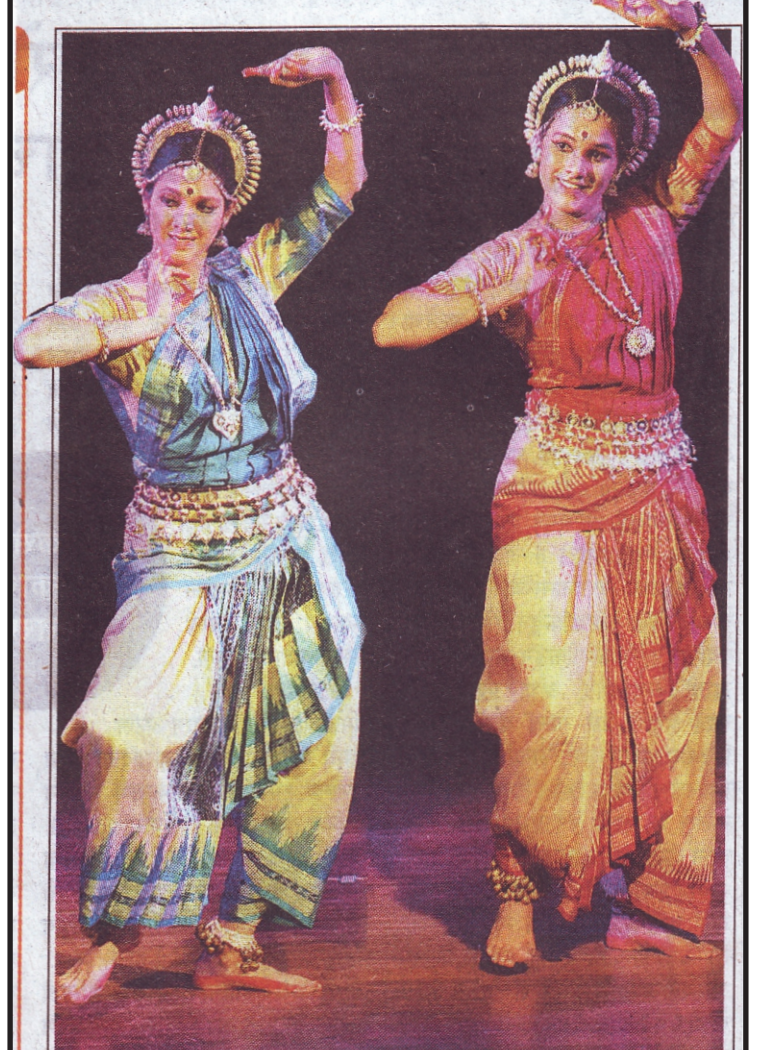
औरंगाबाद वृत्तवेध

शारंगदेव येथे 'ओडीसी' नृत्य सादर

शारंगदेव सभागृहात झालेल्या औरा-औरंगाबाद महोत्सवात मुंबईच्या नृत्यांगना डॉ.प्राची जारीवाल यांनी 'ओडीसी' नृत्य सादर केले. त्यांनी नृत्यातून शीव पंचाक्षर स्त्रोतातील छटा सादर केल्या.

महाराष्ट्र टाइम्स, औरंगाबाद

नृत्य महोत्सव! औरंगाबादमधील एमजीएम प्रांगणात शुक्रवारी व शनिवारी महागामी गुरुकुलचा 'औरा-औरंगाबाद' महोत्सव रंगला. पार्वती दत्ता यांच्या शिष्योत्तमांनी ओडिसी नृत्य, दशावतार, जय गोविंदम् अशा नाना रचना आपल्या मोहक अदाकारीतून साकारल्या.

स्वर, लय आणि नृत्याचा सुरेख संगम

औरा- औरंगाबाद नृत्यशृंखला : भरतनाट्यमने सांगता

औरंगाबाद : गुरुवार ते शनिवारदरम्यान महागामी गुरुकुल औरंगाबादच्या वतीने नृत्यशृंखलेचे आयोजन करण्यात आले होते. यात गुरुवारी महागामीच्या विद्यार्थ्यांद्वारे ओडिसी नृत्याचे सादरीकरण करण्यात आले. शुक्रवारी पुण्याच्या कलावर्धिनी चॅरिटेबल ट्रस्टच्या विद्यार्थ्यांनी भरतनाट्यमचे अप्रतिम सादरीकरण केले. शनिवारी आनंद सच्चिदानंदन आणि जयालक्ष्मी यांनी भरतनाट्यमचे सादरीकरण करून या आठवड्यातील नृत्यशृंखलेच्या कार्यक्रमाची सांगता केली.

गुरुवारी मंगलाचरणाने महागामीच्या ओडिसी नृत्याची सुरुवात झाली. यात जगन्नाथाला वंदन करून नृत्यांगनांनी विष्णूची दहा रूपे सादर

भरतनाट्यमचे सादरीकरण करताना कलावर्धिनीच्या शिष्या.

केली. यानंतर सादर केलेल्या 'पल्लवी' नृत्यप्रकारात नर्तिकांच्या उत्साहवर्धक आणि लयबद्ध हालचाली रसिकांना विशेष भावल्या. कलावर्धिनीच्या विद्यार्थिनींनी भगवद्गीतेमधील कृष्ण-अर्जुन संवादाचा 'कृष्ण कौतुकम' या

नृत्यरूपात सादर केले.

आनंद सच्चिदानंदन आणि जयालक्ष्मी यांनी नाट्यस्वरावली ही रचना सादर केली. अभोगी रागातली ही रचना रूपक तालात बांधलेली होती.

पर्यटकांसाठी आयोजित या सोहळ्यात कुचीपुडी नृत्यशैलीचे सादरीकरण करण्यात आले. नृत्यातील नजाकत, चपळाई, लावण्य आणि भावाभिनय ब्रह्मानंदी टाळी लावणारे होते.

दिव्य सिटी

सिटी स्कॅन

औरंगाबाद, सोमवार, १६ नोव्हेंबर २०१५

3

नृत्यप्रस्तुती

महागामीच्या शारंगदेव सभागृहात हैदराबादच्या ललिता सिंदुरी यांनी केले बहारदार सादरीकरण

१९ नोव्हेंबरला प्रस्तुती

औरा औरंगाबाद
नृत्य शृंखला
शहरात
येणाऱ्या

पर्यटकांना भारतीय सांस्कृतिक वैभवाचे दर्शन घडवण्यासोबतच रसिकांना वैविध्यपूर्ण नृत्य शृंखलांचा आस्वाद देण्यासाठी आयोजित केली आहे. गेल्या तीन वर्षांपासून सुरू असलेल्या या उपक्रमात देशभरातील कलावंत हजेरी लावतात. या कला पाहणे हे समृद्ध अनुभव आहे. पुढील प्रस्तुती १९ नोव्हेंबरला महागामीमध्ये होणार असून रसिकांनी त्याचा लाभ घ्यावा, असे आवाहन संयालिका पार्वती दत्ता यांनी केले आहे.

प्रतिनिधी | औरंगाबाद

गणेश पंचरत्न आणि रावण लिखित रावण स्रोतावरील सादरीकरण औरा औरंगाबाद नृत्यशृंखलेच्या सहाव्या पुष्पाचे आकर्षण ठरले. नृत्यातील नजाकत, चपळाई, लावण्य आणि भावाभिनय ब्रह्मानंदी टाळी लावणारे होते. महागामीच्या शारंगदेव सभागृहात आयोजित हा कुचीपुडी नृत्याविष्कार दाखवताना हैदराबादच्या कलावंत ललिता सिंदुरी यांची नृत्य साधना रसिकांशी संवाद साधणारी होती.

पर्यटकांसाठी आयोजित या नृत्य सोहळ्यात कुचीपुडी नृत्यशैलीचे

सादरीकरण करण्यात आले. गणेश पंचरत्न या भगवान गणेशाची स्तुती करणाऱ्या नृत्याने कार्यक्रमाची सुरुवात झाली. विघ्नहर्ता गणेश आपल्या भक्तांवरील संकट हलकेच निवारतो. त्यांना प्रत्येक संकटातून बाहेर काढतो. श्रद्धा अन् भक्ती ठेवल्यास भगवान गणेश कधीच भक्ताला निराश करत नाही, असा संदेश यातून देण्यात आला. राग मालिकेत गुंफलेली ही रचना जितकी श्रवणीय तितकीच देखणी होती. गणेश स्तोत्राचे नित्य पठण केल्यास भक्तांना स्वास्थ्य, समृद्धी, वैभव आणि आनंद, शांतीचे अखंड वास्तव्य जीवनात होते, असा संदेश यातून देण्यात आला.

यानंतर शिवातांडव स्तोत्रातील

रावण स्तोत्राचे सादरीकरण त्यांनी केले. हे स्तोत्र स्वतः रावणाने लिहिले असल्याचे मानले जाते. रावणाने कैलास पर्वत आपल्या दशमुखांवर उचलला, अशी कथा यामध्ये सांगण्यात आली. शिवभक्त असलेल्या रावणाने शिवाला प्रसन्न करण्यासाठी कैलास शिरावर धारण केला, हे या प्रसंगात दाखवण्यात आले. यामध्ये अभिनयातील नऊरस नृत्यांगनेने मोठ्या कौशल्याने दाखवले. रावणाचे महाकाय रूप, पर्वत उचलतानाचे शौर्य आणि भक्तितील लीनता यामध्ये दाखवण्यात आली. यानंतर राग मोहन आणि मिश्रछापू तालातील पारंपरिक शब्दम सिंदुरी यांनी केले. विष्णूचे दशावतार आणि प्रत्येक अवताराचे वैशिष्ट्य नृत्यातून

त्यांनी दाखवले. साक्षात दशावतारांचे दर्शन या नृत्यातून घडवण्यात आले. प्रत्येक अवतारात नृत्यांगनेने दाखवलेले कौशल्य पाहताना रसिक अवाक् झाले होते. कुचीपुडी नृत्यातील सौंदर्य प्रकट करणारी ही नृत्यपद रसिकांना भारावून टाकणारी होती.

परकीय नायिका आणि श्रीकृष्ण यांच्यावर आधारलेल्या अभिनयपदाने रसिकांना मोहिनी घातली. मध्यरात्री नायिकेला भेटण्यासाठी आलेल्या कृष्णाला नायिका म्हणते, या वेळी आपण भेटणे योग्य नाही, तुम्ही परत जा, असा प्रसंग यामध्ये दाखवण्यात आला. कापी रागातील या रचनेतील सौंदर्य डोळ्यांत टिपत रसिकांनी निरोप घेतला.

पुण्य नगरी

औरंगाबाद वृत्तवेध

सोमवार, २ नोव्हेंबर २०१५

महागामी नृत्याचा आविष्कार

एमजीएमच्या महागामी नृत्याच्या आविष्काराने उपस्थितांना मोहून टाकले. दर आठवड्यातील गुरुवार, शुक्रवार आणि शनिवारी हा नृत्याचा बहारदार कार्यक्रम सादर होणार आहे.

Kuchipudi dance presented by Lalitha Sinduri from Hyderabad was greatly appreciated by the audiences. Bhamakalapam is a challenging item for any Kuchipudi dancer and provides a lot of scope to portray varied emotions.

Lokmat Times
www.epaper.lokmat.com/lokmattimes/

AURANGABAD, SATURDAY, 14 NOVEMBER 2015

AurangabadFIRST PAGE 5

Lalitha Sinduri from Hyderabad performs at the Aura-Aurangabad programme hosted by MAHAGAMI in Aurangabad on Friday. -LT photo

Lalitha presents Kuchipudi at Aura-Aurangabad

■ Next concert will be held on Nov 14

LOKMAT NEWS NETWORK
AURANGABAD, NOV 13

Under the Cultural Tourism Initiative of MAHAGAMI GURUKUL, the fifth concert of Aura-Aurangabad was held today. KUCHIPUDI dance presented by Lalitha Sinduri from Hyderabad was greatly appreciated by the audience.

The programme started with Sri Ganapathini Sevimpare, a song composed by Saint Tyagaraja on Nartana Ganapathi. Next was Sandhya Tandavam in Shanmukhapriya Ragam and Adi Talam. This was followed by a Javali in Kapi Ragam and Aadi Talam presenting a Parakiya Nayika. Bhamakalapam set to Bhairavi Ragam and Misrachapu Talam was a treat for the audience. Bhamakalapam is a traditional Kuchipudi number. It is a challenging item for every Kuchipudi dancer and provides lot of scope to portray varied emotions and sentiments. The performance concluded with Kadanakuthuhala Tillana written and sung by Dr. Mangalampalli Balamurali Krishna.

Next concert under Aura-Aurangabad will be held on 14 November at 7.30 pm at Sharangadev Sadan, MAHAGAMI GURUKUL. The Aura-Aurangabad programme is designed and curated by Parwati Dutta.

धर्म/संस्कृति **दैनिक भास्कर** औरंगाबाद, शनिवार, 12 दिसंबर 2015 **14**

कला

कुचीपुडी कलाकार ने बयां की गजेंद्रमोक्षम्

सांस्कृतिक संवाददाता | औरंगाबाद

10 दिसंबर को महागामी में कुचीपुडी कलाकार ने गजेंद्रमोक्ष पसंग को नृत्य के जरिए प्रस्तुत कर दर्शकों को मंत्रमुग्ध कर दिया। मांडूकशब्द के जरिए जंगल की खूबसूरती एवं विष्णु भक्त गजेंद्र की कहानी बयां की गई। कुचीपुडी नृत्य कलाकार अमृता लहिरी ने कहानी के साथ लय और सुरों के बीच नृत्य की शारीरिक भावभंगिमा का खूबसूरत तालमेल बिठाया।

गजेंद्रमोक्ष में राजा इंद्रयुम्न की कहानी बयां की है। जो राज पाठ त्यागकर भगवान विष्णु की पूजा में लीन रहते हैं। एक दिन ध्यानावस्था में उनके सामने से अगस्त्य ऋषि गुजर जाते हैं और वह ध्यान नहीं देते। इस पर गस्साए ऋषि ने उन्हें हाथी होने का श्राप दे दिया। एक दिन गजेंद्र नदी में पानी पीने जाता है। तभी मगरमच्छ हाथी का पांव पकड़ लेता है। वह पूरी ताकत लगाकर जब बुरी तरह से थक हार जाता है तो भगवान विष्णु को सुमिरता है। और भगवान विष्णु उसे मुक्त कराते हैं। इस नृत्य की कोरियोग्राफी वमपति चिन्ना सत्यम ने की।

दूसरी प्रस्तुति शिवतरंगम की थी। वास्तव में तरंगम एक प्रकार का थाली नृत्य है। यद्यपि कृष्णलीला तरंगिनी की कड़ियों में इस प्रकार के नृत्य शैली का उपयोग काफी प्रचलित है। हालांकि यह नृत्य भगीरथ के उस प्रसंग पर आधारित था, जिसमें राजा भगीरथ के अगस्त्य ऋषि के श्राप बस मृत अपने पूर्वजों को तारने के लिए गंगा को प्रथ्वी पर लाना चाहते हैं। गंगा के प्रवाह को रोकने के लिए भगवान शिव को प्रसन्न करते हैं। जो गंगा को सर्वप्रथम अपने सिर पर धारण करते हैं। इस नृत्य की कोरियोग्राफी जयकिशोर मोसलीकान्ती ने किया था।

कार्यक्रम के अंत में तिलन्ना की प्रस्तुति हुई। तिलन्ना एक प्रकार कुचीपुडी से सम्बंधित नृत्य प्रकार है। सामान्यतः तिलन्ना में कलाकार नृत्य की लय में डूबकर ईशभक्ति के आनंद में डूब जाता है। प्रस्तुत तिलन्ना रागदेश पर आधारित थी जिसे संगीतबद्ध किया था। कुलदीप पाई ने जिसके बोल थे ऐसो श्यामलो सुन्दरो... जिसे गाया था सौनक चटोपाध्याय ने और कोरियोग्राफी की थी अमृता लहिरी ने गौरतलब है कि महागामी ने 2013 में औरा औरंगाबाद कन्सेप्ट शुरू किया था। जिसमें औरंगाबाद के पर्यटन को बढ़ावा देने के लिए देश के ऐतिहासिक स्थलों, ऐतिहासिक कहानियों साहित्य को बढ़ावा दिया जा रहा है। औरा औरंगाबाद का यह तीसरा सत्र है, जिसे पर्यटक एवं शहरवासियों द्वारा काफी सराहा जा रहा है। अब तक 5000 से ज्यादा लोगों ने औराऔरंगाबाद का लुत्फ लिया है।

दर्शकों ने लिया

कुचिपुड़ी का आनंद

सांस्कृतिक संवाददाता | औरंगाबाद

महागामी में औरा औरंगाबाद की तीसरी कड़ी की छठी प्रस्तुति दर्शकों के लिए यादगार रही। 14 नवंबर की शाम शारंगदेव शदन में कुचिपुड़ी आर्टिस्ट ललिता सुंदरी ने भव्य प्रस्तुति दी।

कार्यक्रम की शुरुआत में रावण स्तवम् के साथ हुई। उसके बाद शिव तांडव, की प्रस्तुति ने दर्शकों का मन मोह लिया। गौरतलब है कि शिवतांडव रावण लिखित स्तोत्र है, जो भगवान शिव के रुद्र रूप को शांत करने के लिए रावण ने

खुद स्तुति में गायी थी। दरम्यान दसवथरमुलु पारम्परिक सबद पर कचिपुड़ी नृत्य प्रस्तुत किया गया जो लार्ड विष्णु पर आधारित है। नृत्य की कोरियो ग्रापी पद्मभूषण डॉ. वेमपति चीना सत्यम गुरु ने किया।

इसके बाद जावेली नृत्य प्रस्तुत किया गया यह नाट्य नृत्य था, जिसमें नायिका भगवान कृष्ण को रात्रि में आने के कारण वापस लौट जाने के लिए कहती है। कपि राग में इस कों संगीत दिया था कुचो सुब्रमन्यम अडियर ने जो संत कवि अनामचाया द्वारा रचित कवित्व पर आधारित था।

गौरतलब है कि औरंगाबाद की ऐतिहासिक धरोहरों में छिपी भारतीय कलाओं को निखारने के लिए औरा-

औरंगाबाद नृत्य प्रस्तुत किया जा रहा है। इस कड़ी में यह तीसरा सत्र था। इसकी शुरुआत 31 नवंबर से हुई है। यह कार्यक्रम महागामी की संचालक पार्वती दत्ता ने तैयार किया है।

महागामी की तरफ से अंतरराष्ट्रीय स्तर पर प्रयत्नों को आकर्षित करने के लिए इस प्रकार के नृत्य कार्यक्रम आयोजित किए जाते हैं। पिछले दो सत्रों में 51 प्रस्तुतियां दी चुकी हैं।

गौरतलब है कि औरंगाबाद के ऐतिहासिक धरोहरों में छिपी भारतीय कलाओं को निखारने के लिए औरा-औरंगाबाद नृत्य प्रस्तुत किया जा रहा है।

हैलो औरंगाबाद

लोकमत औरंगाबाद, रविवार, दि. 29 नोवेंबर 2015

मनमोहक पदन्यास... महागामी गुरुकुलच्या वतीने आयोजित 'और औरंगाबाद' कार्यक्रमात पुण्याच्या कला निलयम या ग्रुपने शनिवारी भरतनाट्यम् नृत्य सादर करून रसिकांची मने जिंकली.

लोकमत समाचार

अपना औरंगाबाद

औरंगाबाद, रविवार 29 नवंबर 2015

औरंगाबाद में शनिवार को कला निलयम ग्रुप ने महागामी की ओर से आयोजित औरा-औरंगाबाद कार्यक्रम नृत्य श्रृंखला के तहत भरतनाट्यम् प्रस्तुत किया।

छाया: शकील खान

Lokmat Times

www.epaper.lokmat.com/lokmattimes/

AURANGABAD,
MONDAY, 2 NOVEMBER 2015

AurangabadFIRST

PAGE 3

Artistes in their grandeur and elegance perform at Mahagami in Aurangabad on Saturday.

औरंगाबाद TODAY

सकाळ

औरंगाबाद, रविवार,
20 डिसेंबर 2015

9

मंगलाचरण...

औरंगाबाद : एमजीएमच्या महागामी गुरुकुलच्या ओरों-औरंगाबादच्या सत्रात शुक्रवारी ओडिसी नृत्य प्रकारातून मंगलाचरण हा प्रकार सादर करताना मुंबईच्या संस्कीता फाउंडेशनच्या विद्यार्थिनी.

'भरतनाट्यम्'ची रसिकांना मेजवानी

औरंगाबाद/प्रतिनिधी

भगवान विष्णूच्या ८ व्या अवताराची महिमा 'भरतनाट्यम्'च्या माध्यमाने सादर करून पुण्यातील 'कलानिलयाम'च्या कलाकारांनी 'कस्तुरी तिलकम्' म्हणून विष्णू तसेच कृष्णावर आधारित विविध नृत्य छटाने रसिक मंत्रमुग्ध झाले.

एमजीएमच्या महागामी गुरुकुलात 'औरा-औरंगाबाद' या नृत्यशृंखलेत विविध प्रकारच्या शास्त्रीय नृत्यांची पर्वणी रसिकांसाठी आयोजित करण्यात येत आहे. यात उपक्रमांतर्गत कथक, मोहिनी अट्टम, भरतनाट्यम्च्या माध्यमाने पारंपरिकता जपत देवी-देवतांच्या पौराणिक कथा आणि त्यांच्यावर आधारित विशेष नृत्य प्रकार नृत्यांगनांच्या माध्यमाने सादर करण्यात येत आहे. महागामी गुरुकुलाच्या शारंगदेव सभागृहात या पर्वणीचा आठवड्यातून

तीन दिवस आस्वाद शास्त्रीय नृत्य नृत्यांगना आणि गुरुकुलाचादेखील संगीतप्रेमींना घेता येत आहे. विशेषतः याठिकाणी नृत्य अत्यंत मनमोहकपणे स्थानिक कलाकारांसह इतर ठिकाणच्या सादर केला जात आहे.

एमजीएमच्या महागामी गुरुकुलात 'औरा-औरंगाबाद' या नृत्यशृंखलेत विविध प्रकारच्या शास्त्रीय नृत्यांची पर्वणी रसिकांसाठी आयोजित करण्यात येत आहे. विशेषतः स्थानिक कलाकारांसह इतर ठिकाणच्या नृत्यांगना आणि गुरुकुलाचादेखील नृत्य अत्यंत मनमोहकपणे सादर केला जात आहे.

औरंगाबाद, रविवार, १ नोव्हेंबर २०१५

सकाळ

औरंगाबाद

TODAY

मनमोहक नृत्याची अदाकारी...

औरंगाबाद : एमजीएमच्या महागामी नृत्य अकादमीत 'औरा-औरंगाबाद पर्व-तीन'ला शनिवारपासून प्रारंभ झाला. यात पहिल्या दिवशी पार्वती दत्ता यांच्या शिष्यगणांनी मनमोहक नृत्याचे दर्शन घडविले. प्रत्येक आठवड्यात गुरुवार, शुक्रवार आणि शनिवारी हा नृत्य कार्यक्रम घेण्यात येतो.

औरंगाबाद TODAY

सकाळ

औरंगाबाद, शुक्रवार
६ नोव्हेंबर २०१५

८

औरंगाबाद: महागामीत औरा-औरंगाबाद सादरीकरण करताना पुण्यातील प्रमिला फडके व शिष्या.

भरतनाट्यम्ची रसिकांना मेजवानी

औरंगाबाद : महागामी गुरुकुलच्या औरा- औरंगाबाद या नृत्य शृंखलेमुळे शहरातील रसिकांना खरोखरच एकापेक्षा एक दर्जेदार नृत्याविष्कारांची मेजवानी मिळाली आहे. या महोत्सवाच्या १४ व्या भागात मुंबईच्या सरफोजीराजे भोसले संस्थेच्या विद्यार्थिनींनी अतिशय नजाकतीने भरतनाट्यम्चे सादरीकरण केले.

महागामी गुरुकुलच्या शारंगदेव सभागृहात हा कार्यक्रम झाला. नंतर 'अठाणा' रागातील 'चतुश्चरूपक' ताल असलेली 'वर्णम' नामक रचना सादर करण्यात आली. तालवाद्यांच्या साथीने अतिशय लयबद्ध हालचाली, मोहून टाकणारे हावभाव, प्रभावशाली असलेली ध्वनी आणि प्रकाशव्यवस्था यामुळे कार्यक्रम रंगला.

विहंगम नृत्याविष्कार... महागामी गुरुकुलच्या औरा-औरंगाबाद या नृत्य शृंखलेत मुंबईच्या सरफोजीराजे भोसले संस्थेच्या विद्यार्थिनींनी भरतनाट्यम्चे सुरेख सादरीकरण केले.

इसके बाद कौसिकी नृत्य प्रस्तुत किया गया. यह प्रस्तुति महाकवि कालिदास के ऋतू संहार काव्य पर आधारित है, जिसमें ग्रीष्म, वर्षा, शरद एवं वसंत मौसम प्रस्तुत किए गए. इस प्रस्तुति के जरिए भारतीय मौसम की विविधता की खूबसूरती को व्यक्त किया गया.

महागामी में ओडिसी ने बिखेरी संस्कृति की छटा

सांस्कृतिक संवाददाता | औरंगाबाद

9 जनवरी को महागामी में दाक्षिण मशरूवाला ग्रुप की तरफ से ओडिसी नृत्य प्रस्तुत किया गया। जिसका दर्शकों ने दिल खोलकर कर प्रशंसा की। कार्यक्रम की शुरुआत में बटू नृत्य प्रस्तुत किया गया। इसे स्थाई नृत्य अथवा बटुक भैरव नाम से भी जाना जाता है। जो नृत्य के आद्य देवता भगवान शंकर को समर्पित था। बटू नृत्य ओडिसी की जटिल नृत्य है। जिसमें परवज, मुंदग बासूडी, करताल की साज में नर्तक कभी स्थिर होता है। तो कभी धुन के साथ नृत्य करता है। इसमें गानों का समावेश नहीं बल्कि वाद्यों की धुन होती है। इसमें उड़ीसा में बने मंदिरों की मूर्तियों की भाव भंगिमा दिखी।

इसके बाद कौसिकी नृत्य प्रस्तुत किया गया। जिस रितु की कहा जाता है। जिसका कोरियोग्राफ किया था। गुरु दाक्षिण मशरूवाला, मनोज दिसाई द्वारा संगीत बद्ध गीत पर यह रितु प्रस्तुत की गई थी। यह प्रस्तुति महाकवि कालिदास

के रितु संहार काव्य पर आधारित था, जिसमें ग्रीष्म, वर्षा, शरद एवं वसंत मौसम प्रस्तुत किए गए। इस प्रस्तुति के जरिए भारतीय मौसम की विविधता की खूबसूरती को व्यक्त किया गया। इसमें न केवल मौसम की खूबसूरती बल्कि प्रकृति और मानव जीवन के बीच खूबसूरती को दिखाया गया था।

गौरतलब है कि औरा औरंगाबाद महागामी द्वारा सृजित थीम है। जिसे 2013 में शुरू किया गया था। इसके तहत शहर के प्रतिभासिक स्थलों एवं प्रभावित भूभागों को कला के तहत उभासने का कार्य किया जा रहा है। महागामी की संचालिका पार्वती दत्ता के मार्गदर्शन में शहर के पर्यटन एवं संस्कृति को बढ़ावा देने के प्रयास शुरू हैं। औराऔरंगाबाद का कांसेप्ट पर्यटकों द्वारा सराहा जा रहा है। इस थीम के तहत पहले सत्र में 21 कार्यक्रम प्रस्तुत किए गए थे। दूसरे सत्र के तहत 30 कार्यक्रम प्रस्तुत किए गए।

जिसका 5000 से अधिक कला प्रेमियों ने लाभ लिया था। इसके तहत न केवल औरंगाबाद के सांस्कृतिक धरोहरों को बढ़ावा दिया जा रहा है। बल्कि शहर के ऐतिहासिक दावों के प्रति भी लोगों को पर्यटकों जागृत किया जा रहा है।

एमजीएममध्ये महागामीच्या वतीने आयोजित 'औरा औरंगाबाद' कार्यक्रमात पुणे येथील प्रसिद्ध नृत्य कलावंत भरतनाट्यम् या नृत्याविष्कारातील कलांचे सादरीकरण करताना.

Kathak performances from Abhivyakti School of Kathak were among the highlights of the 4th Aura-Aurangabad programme. It was launched in 2013 with an aim to make the city a culturally rich and vibrant place for tourists and visitors.

नृत्य

ओडिशी कलाकारों ने किया दर्शकों को मंत्रमुग्ध

सांस्कृतिक संवाददाता | औरंगाबाद

महागामी के सारंगधर सदन में 25 दिसंबर को ओडिशी नृत्य प्रस्तुत किया गया। कार्यक्रम की शुरुआत मंगलाचरण से हुआ। जिसमें भगवान जगन्नाथ की प्रार्थना की गई थी। इसके बाद भगवान विष्णु के दशावतार का प्रस्तुतिकरण किया गया। कवि जयदेव के गीत गोविंद से लिए गए इस गीत के बाद पल्लवी नृत्य प्रस्तुत किया गया।

पल्लवी में नृत्यकार नृत्य भाव भंगिमा हाथ पाव एवं आंखों की गति व संगीत के स्वर एक साथ लयबद्ध होते हुए स्वरोत्कर्ष तक पहुंचना होता है।

इसके बाद ललिता लवंग की प्रस्तुति की गई। इसके ज्यादातर शब्द संस्कृत अथवा उड़िया भाषा में थे। जो जयदेव के गीत गोविंद से उद्धृत थे। इसमें वसंत ऋतु एवं कामदेव के प्रकोप का व्यख्यान करते हुए बताया गया था। यदि भगवान कृष्ण के आदर्शों में चला जाए तो काम की पीड़ा को जीता जा सकता है। यह

नृत्य स्वर्गीय गुरु केलुचरण महापात्रा द्वारा कोरियो ग्राफ किया गया था। कार्यक्रम के अंत में मोक्ष की प्रस्तुति की गई। थी जिसमें सुख और शांति की कामना की प्रार्थना की गई थी।

गौरतलब है कि औरंगाबाद महागामी द्वारा सृजित थीम है। जिसे 2013 में शुरू किया गया था। इसके तहत शहर के ऐतिहासिक स्थलों एवं पुरातत्व धरोहरों को कला के तहत उभारने का कार्य किया जा रहा है। महागामी की संचालिका पार्वती दत्ता के मार्गदर्शन में शहर के पर्यटन एवं

संस्कृति को बढ़ावा देने के प्रयास शुरू हैं। औरंगाबाद का कांसेप्ट पर्यटकों द्वारा सराहा जा रहा है। इस थीम के तहत पहले सत्र में 21 कार्यक्रम प्रस्तुत किए गए थे। दूसरे सत्र के तहत 30 कार्यक्रम प्रस्तुत किए गए। जिसका 5000 से अधिक कला प्रेमियों ने लाभ लिया था। इसके तहत न केवल औरंगाबाद के सांस्कृतिक धरोहरों को बढ़ावा दिया जा रहा है। बल्कि शहर के ऐतिहासिक दावों के प्रति भी लोगों को पर्यटकों जागृत किया जा रहा है।

औरंगाबाद वृत्तवेध 8

रविवार, 27 दिसंबर 2015

पुण्यनगरी

शारंगदेवमध्ये 'ओडिसी' नृत्याची पर्वणी

एमजीएम महागामी गुरुकुलात 'औरा-औरंगाबाद'च्या नृत्य शृंखलेच्या २३ व्या मैफिलीत भगवान जगन्नाथ यांच्यावर आधारित अप्रतिम ओडिसी नृत्य सादर करण्यात आले.

पलवी में नृत्यकार नृत्य भाव भंगिमा हाथ पाव एवं आंखों की गति व संगीत के स्वर एक साथ लयबद्ध होते हुए स्वरोत्कर्ष तक पहुंचना होता है।

महाराष्ट्र टाइम्स
औरंगाबाद Times
of India

विलोभनीय पदन्यास

'औरा औरंगाबाद' नृत्य शृंखलेत शुक्रवारी (१३ नोव्हेंबर) प्रसिद्ध कुचिपुडी नृत्यांगणा ललिता सिंदुरी यांचे शास्त्रीय नृत्य सादरीकरण झाले. गणेशवंदना, ब्रह्मकल्पम, सरस्वती दर्शन अशा पारंपरिक पदन्यासातून त्यांनी रसिकाना खिळवून ठेवले. महागामी संस्थेत हा महोत्सव सुरू आहे.

8

महानगर

लोकमत समाचार

अपना औरंगाबाद

औरंगाबाद, शनिवार 5 दिसंबर 2015

रंगारंग

औरंगाबाद में शुक्रवार को एमजीएम संस्थान में 'औरा औरंगाबाद' महोत्सव में जारी विविध नृत्य आयोजनों के बीच आकर्षक प्रस्तुति देती हुई नृत्यांगणाएं पिछले करीब एक सप्ताह से यह आयोजन जारी है।
छाया: शकील खान

मनोहारी सोहळा

सरफोजीराजे भोसले सेंटरच्या कलावंतांनी जिकली मने

‘पदम’च्या सादरीकरणातून भगवान विष्णू रंगमंचावर

प्रतिनिधी । औरंगाबाद

रंगमंचासमोर बसलेल्या रसिकांना कलाकृतीशी एकरूप करून घेणे हे, या कलेचे बलस्थान आहे. याचीच प्रचिती शुक्रवारी महागामीच्या शारंगदेव सभागृहातील प्रत्येक कलारसिकाला आली. सरफोजीराजे भोसले सेंटरच्या या नृत्यांगनांनी ‘पदम’ सादरीकरणातून भगवान विष्णू रंगमंचावर अवतरले असल्याची अनुभूती रसिकांना दिली. तसेच पंचाक्षर स्तोत्रातून ‘नमः शिवाय’च्या उच्चारणाचे महत्त्व पटवून दिले.

महागामीच्या शारंगदेव सभागृहात सुरू असलेल्या औरा-औरंगाबाद या नृत्य शुंखलेत चित्रा दळवी आणि निशा गिलबर्ट, समृद्धी मिस्त्री, रेशम गुढेकर यांनी सादरीकरणाने रसिकांचे लक्ष वेधले. शुक्रवार, ४ डिसेंबर रोजी ‘पदम’ने सादरीकरणाची सुरुवात झाली. राग मोहनम आणि आदितालात बांधलेल्या या रचनेत काव्य आणि अभिनयाच्या माध्यमातून भावना रसिकांपर्यंत पोहोचवण्याचे कौशल्य कलावंतांनी दाखवले. शोषणागावर बसलेल्या भगवान विष्णूला नृत्यांगना प्रश्न विचारतात.

पदम सादरीकरणातील एका दृश्यात कलाकारांची मनोहारी नृत्यछटा.

छाया : दिव्य मराठी

हे भगवान, तुम्ही असे का निजले आहात? नद्यांचा उगम तळ्यातून आहे की पर्वतातून? विश्वामित्रांना दिलेला शब्द पाळण्यासाठी तुम्ही असे शोषणागावर आराम करता आहात का? असे एक ना अनेक प्रश्न नृत्यांगना विचारतात. हे दृश्य अलौकिक पद्धतीने उभे केले होते. साक्षात भगवान विष्णू रंगमंचावर असल्याचा अनुभव आला.

पंचाक्षर स्तोत्रातून ‘नमः शिवाय’चे उच्चारण

आदि शंकराचार्य रचित पंचाक्षर स्तोत्र या नृत्यातून नमः शिवाय या मंत्रोच्चारणाचे विश्लेषण नृत्यातून सुरेखरीत्या करण्यात आले. या मंत्रात असलेल्या प्रत्येक अक्षराचे विशिष्ट महत्त्व नृत्यप्रस्तुतीतून सांगण्यात आले होते.

मंत्रोच्चारणाच्या सवयीमुळे आपण त्यामागील गांभीर्यार्थ जाणून मंत्रोच्चारण केल्यास अधिक फायदा आहे, हा संदेशही या प्रस्तुतीतून देण्यात आला. तराण्याचा दाक्षिणात्य प्रकार म्हणजेच तिल्लाना. शिल्पकृतीतील स्थैर्य आणि रेखीवपणा, तर नृत्यातील तरलता यामध्ये नृत्यांगनांनी लीलया दाखवली.

औरंगाबाद में शनिवार को एमजीएम महाविद्यालय के रुक्मिणी सभागृह में औरा-औरंगाबाद नृत्य महोत्सव की पूर्व तैयारी के तहत कथक नृत्य की मनोहारी प्रस्तुति हुई.

लोकपत्र

रविवार, दि. १५ नोव्हेंबर २०१५

एमजीएम महागामीच्यावतीने आयोजित ‘औरा-औरंगाबाद’ कार्यक्रमात हैदराबाद येथील प्रसिद्ध नृत्यांगणा ललिता सिंदुरी यांनी कुचीपुडी नृत्यातील विविध कलाविष्कार सादर केले.

सकाळ
औरंगाबाद, रविवार,
१० जानेवारी २०१६

TODAY
औरंगाबाद

६
अवतीभवती

औरंगाबाद : महागामीच्या औरा-औरंगाबाद उपक्रमात शनिवारी मुंबई येथील दिशा माशलवाल ग्रुपतर्फे ओडिसी नृत्याचे बहारदार सादरीकरण झाले. यात शिवशंकराची विविध रूपे नृत्यातून कलाकारांनी उत्कृष्टरीत्या दाखवली.

लोकपत्र
शनिवार, दि. २१ नोव्हेंबर २०१५

एमजीएम संचलित महागामीद्वारा आयोजित करण्यात आलेल्या ‘औरा औरंगाबाद’मध्ये कथक सादर करताना विद्यार्थिनी.

रंगमंचासमोर बसलेल्या रसिकांना कलाकृतीशी एकरूप करून घेणे , या कलेचे बलस्थान आहे. याचीच प्रचिती शुक्रवारी महागामीच्या शारंगदेव सभागृहातील प्रत्येक कलारसिकाला आली.

नृत्याविष्कार

महागामीत आयोजित औरा औरंगाबाद नृत्यशृंखलेत रसिकांसाठी पर्वणी, सादरीकरणाची जादू मनात साठवत रसिकांनी घेतला निरोप

‘अर्धनारीनटेश्वर’ने दिला रसिकांना अदाकारीचा अद्भुत अनुभव

प्रतिनिधी | औरंगाबाद

भारतीय शास्त्रीय नृत्यात अलौकिक शक्ती आहे, याचा परिचय देणारा सर्वांगसुंदर सोहळा शनिवारी अनुभवता आला. महागामी गुरुकुलात सुरू असलेल्या औरा औरंगाबाद नृत्यशृंखलेत मुंबईच्या संस्कृता फाउंडेशनच्या विद्यार्थिनींनी शंकर अवतारावर आधारलेली ‘अर्धनारीनटेश्वर’ ही अद्भुत नृत्यप्रस्तुती करत रसिकांना सुरेख अनुभव दिला. यातील भावछटा, नृत्यातील विचार आणि सादरीकरणाची जादू मनात साठवत रसिकांनी शारंगदेव सभागृहाचा निरोप घेतला.

नृत्यशृंखलेत या आठवड्यातील

तिन्ही दिवशी मुंबईच्या शुभदा वराडकर यांच्या शिष्यांनी ओडिसी सादरीकरण केले. मिताली वराडकर, श्रिया सबरवाल आणि अत्रेयी चौधरी या तिघी नृत्यांगनांनी अक्षरशः रसिकांच्या हृदयात आपल्या अदाकारीने घर केले. रंगमंचावरील प्रवेश, वावर एखाद्या अप्सरेप्रमाणे होता. हळूहळू प्रकाशमान होत जाणारे दिवे, मंद दरवळणारा सुगंध, राग-ताल व स्वरांची सुंदर सांगड अन् त्यावर ठेक्यात चालणारा पदन्यास स्वतःचा विसर पाडणारा होता. घुंगरांचे मंजुळ स्वर कार्यक्रमानंतरही बराच वेळ कानात रुंजी घालणारे होते.

ओडिसी नृत्यपरंपरेप्रमाणे मंगलाचरणाने सुरुवात झाली. राग रागेश्रीत बांधलेल्या पल्लवित

पुढील सादरीकरण २४ डिसेंबरला

औरा नृत्यशृंखलेत पुढील सादरीकरण २४ डिसेंबरला होणार आहे. रसिकांनी या कार्यक्रमाचा लाभ घ्यावा, असे आवाहन महागामी संचालिका पार्वती दत्ता यांनी केले आहे.

नृत्यांगनांनी नेत्रकटाक्ष, हस्तमुद्रा, पदन्यासातून नृत्यसाधनेचे सौंदर्य खुलवून दाखवले. या सादरीकरणात तिघींचा एकमेकींशी असलेला मेळ वाखाणण्याजोगा होता. कौशिक बासू यांनी ही रचना स्वरात बांधली होती. त्यामुळे ती अधिकच श्रवणीय होती. यानंतर आदिशंकराचार्य लिखित ‘अर्धनारीनटेश्वर स्तोत्र’ पाहणे हा विलक्षण अनुभव होता. मितालीने शंकर व पार्वती या व्यक्तिरेखा लीलया

सादर केल्या. लास्य आणि रौद्र अशा दोन्ही छटा असलेले हे नृत्य रोमांच उभे करत दाद मिळवणारे ठरले. त्यात चपळाईपूर्ण नृत्यासोबतच शरीराचा समतोल साधत तिने दाखवलेले नृत्य चमत्कारिक होते. राग हंसध्वनी, केदार, भटार, यमन अशा रागांचा मिलाफ असलेली ही रागमालिका विजय तांबे यांनी बांधली होती.

महागामीत आयोजित औरा औरंगाबाद नृत्य शृंखलेत नृत्य सादरीकरण करताना मिताली वराडकर, श्रिया सबरवाल आणि अत्रेयी चौधरी.

दैनिक भास्कर

औरंगाबाद, बुधवार, २ डिसेंबर २०१५

14

औरंगाबाद। कलाविलय कलाकारों ने कस्तुरी तिलक प्रस्तुत की। यह रचना भगवान विष्णु के आठवें अवतार श्रीकृष्ण के बारे में बताती है। पौराणिक मान्यता है कि कस्तुरी हिरण के पेट (नाभि) में पाई जाती है। भगवान श्रीकृष्ण कस्तुरी तिलक लगाते हैं। वे कौस्तुभ मणि भी धारण करते हैं। कस्तुरी तिलक भरतनाट्यम के अंतर्गत पारंपरिक कृति है। प्राचीनकाल में मंदिरों में राजकीय कार्यक्रमों के दौरान यह कला प्रस्तुत की जाती थी।

महाराष्ट्र टाइम्स, औरंगाबाद • शनिवार, ५ डिसेंबर २०१५

औरंगाबाद जिल्हा ७

‘नटराज कौतुकम्’ औरा औरंगाबाद ‘उपक्रमांतर्गत महागामीच्या गुरुकुलमध्ये शुक्रवारी मुंबईच्या सरफोजी भोसले सेंटरच्या कलाकारांनी भरतनाट्यम सादर केले. यात त्यांनी नटराज कौतुकम्, अलारिपु, जतिस्वरम्, वर्णम्, पदम्, पंचाक्षर स्तोत्र व तिल्लाना नृत्यप्रकार सादर करीत दर्शकांच्या डोळ्यांचे पारणे फेडले.

भारतीय शास्त्रीय नृत्यात अलौकिक शक्ती आहे, याचा परिचय देणारा सर्वांगसुंदर सहोळा शनिवारी अनुभवता आला. यातील भावछटा, नृत्यातील विचार आणि सादरीकरणाची जादू मनात साठवत रसिकांनी शारंगदेव सभागृहाचा निरोप घेतला.

पुण्यनगरी

औरंगाबाद वृत्तवेध

सोमवार, २३ नोव्हेंबर २०१५

७

शारंगदेवमध्ये रंगले ‘कथक’

एमजीएमच्या शारंगदेव सभागृहात महागामी आयोजित ‘औरा-औरंगाबाद’च्या नवव्या शृंखलेत गुरुकुलातील नृत्यांगणांनी ‘कथक’च्या विविध अदा सादर करीत उपस्थितांची दाद मिळवली.

हॅलो औरंगाबाद

लोकमत

औरंगाबाद, रविवार, दि. १ नोव्हेंबर २०१५

२

लक्षवेधी पदन्यास... औरा-औरंगाबाद नृत्य महोत्सवाच्या पूर्वतयारीचा भाग म्हणून ‘एमजीएम’च्या गुरुकुल सभागृहात शनिवारी कलावंतांनी कथक नृत्याचा मनोहारी आविष्कार सादर केला.

नृत्याविष्कार | औरा-औरंगाबाद नृत्योत्सवात सरफोजीराजे भोसले सेंटरचे सादरीकरण 'मधुराशतकम' रचनेतून सादर केली श्रीकृष्णाची विविध रूपे

प्रतिनिधी। औरंगाबाद

मधुराशतकम, तिल्लाना आणि मंगलम या नृत्यकृतींचे मनोहारी सादरीकरण डोळ्यांत टिपण्याची संधी रसिकांना शनिवारी लाभली. महागामीच्या शारंगदेव सभागृहात सरफोजीराजे भोसले सेंटरच्या नृत्यांगनांनी नृत्यातून भगवान श्रीकृष्णाचे लोभस रूप प्रकट केले. वल्लभाचार्य रचित 'मधुराशतकम' रचनेत भगवान श्रीकृष्णाच्या विविध रूपांचे वर्णन रसिकांनी डोळ्यात साठवले.

शास्त्रीय नृत्यशैलीत सर्वाधिक रचना भगवान श्रीकृष्णाला समर्पित आहेत. प्रेम, सौंदर्य आणि नीतीचे अद्वितीय उदाहरण असलेल्या भगवान कृष्णाचे मनोहारी रूप शतकानुशतके मोहिनी घालणारे आहे. 'मधुराशतकम' मध्ये श्रीकृष्णाच्या मधाळ रूपाचे वर्णन करण्यात आले. भरतनाट्यम पदव्यासात भावमुद्रांचा सुरेख अंतर्भाव करत हे सादरीकरण गोपिकांच्या मनातील कृष्णलबी दाखवत होते. नृत्यांगनांची नृत्यसाधना आणि श्रीकृष्णभक्तीही यामध्ये दिसून येत होती. हस्तमुद्रा अन् पदलालित्यातील चपळाई, नजाकत दाद मिळवणारी होती. नृत्यांगनांचा मंचावरील आत्मविश्वासपूर्ण वावर रसिकांच्या हृदयाला हात घालणारा होता. एखाद्या अप्सरेची कृष्णभक्ती

नृत्य सादर करताना सरफोजीराजे भोसले सेंटरच्या विद्यार्थिनी.

किती विलक्षण असू शकेल हेच यात दिसून आले. शारीरिक सौंदर्य, मधाळ वाणी आणि आकर्षणाची जबरदस्त शक्ती भगवान श्रीकृष्णात आहे, याची अनुभूती गोपिकांप्रमाणेच शतकानुशतके भाविकांनाही आहे.

तराण्याची दाक्षिणात्य शैली म्हणजे 'तिल्लाना'. यामध्ये शुद्ध नर्तनाला विशेष वाव आहे. या नृत्यातील प्रत्येक

पदव्यास, हस्तमुद्रा चपळाईने रसिकांना साद घालणारी होती. चित्रकृती अन् शिल्पकृतीप्रमाणे सौंदर्यपूर्ण स्थितप्रज्ञा तसेच धारदार आक्रमकता, नजाकत या नृत्यात दिसली. हेच या नृत्याचे बलस्थान होते.

पदव्यास अन् वाद्यवृंद यांची जुगलबंदी सांगणाऱ्या 'मंगलम'ने सादरीकरणाचा शेवट झाला. भरतनाट्यम नृत्यशैलीचे

पुढील सादरीकरण १० डिसेंबरला

औरा-औरंगाबादच्या माध्यमातून पर्यटकांना संस्कृतीची ओळख करून देण्यासोबतच सांस्कृतिक वारसा, सृजनशीलता जपण्याचा प्रयत्न महागामी गेल्या अनेक वर्षांपासून करत आहे. २१ सादरीकरणांचा औरा महोत्सव जाणकार रसिकांप्रमाणेच पर्यटकांसाठीही पर्वणी सिद्ध होत आहे. जातिवंत कलावंतांच्या कलासाधनेचा हा सन्मान आहे. या शृंखलेतील पुढील सादरीकरण १० डिसेंबरला महागामीत होईल. याचा रसिकांनी लाभ घ्यावा, असे आवाहन संचालिका पार्वती दत्ता यांनी केले आहे.

विविध पैलू उलगडणारा हा देखणा सोहळा गेल्या ३ दिवसांपासून रसिक अनुभवत होते. साक्षात नटराजालाच रंगमंचावर आणत दाखवलेला अद्भुत नृत्याविष्कार अभिजात कलेची प्रचिती देणारा होता. चित्रा दळवी आणि निशा गिलबर्ट, समुद्धी मिस्त्री, रेशम गुढेकर यांनी देखणे सादरीकरण करत कलेचा सन्मान अधिक वाढवला.

बंगलुरु के कथक कलाकारों ने दी प्रस्तुति

सांस्कृतिक संवाददाता। औरंगाबाद

महागामी के सारंगधर सदन में बंगलुरु की सम्पूर्ण एकेडमी के कलाकारों ने कथक नृत्य प्रस्तुत किया गया जो लोगों द्वारा सराहा गया। औरा औरंगाबाद के अंतर्गत तिसरे सत्र के की सातवीं प्रस्तुति के तहत यह कार्यक्रम दर्शकों को देखने को मिला जिसे लोगों ने काफी सराहा।

कार्यक्रम की शुरुआत तुलसीदास द्वारा रचित नमामीशमीशान निवाणरूपम विभुमं व्यापकम ब्रह्म वेदस्वरूपम् स्तोत्र से हुआ। यह स्तोत्र रुद्राष्टक से लिया गया है। जिसमें भगवान शंकर के विभिन्न रूपों का वर्णन किया गया है। झपताल एवं राग साधवानी में रचित इस गाने की कोरियोग्राफी गुरु मामी मेधी ने किया। इसके बाद तीन ताल में १६ बीट्स पर नृत्य के सौंदर्य को नृत्य के माध्यम से व्यक्त किया गया। यह पंडित बिरजू महाराज द्वारा संगीतबद्ध घनशोर बादल को अनुकरण करती प्रस्तुति थी। जिसमें भगवान श्री कृष्ण के जन्म के माहौल को चित्रित किया गया था।

इसके बाद गुरु पार्वती दत्ता द्वारा कोरियोग्राफ किया गया। शेषफना नृत्य प्रस्तुत किया गया।

विंदादिन

महाराज द्वारा संगीत बद्ध इस कार्यक्रम में भगवान राम एवं रावण के बीच हुए युद्ध को नृत्य मुद्राओं के माध्यम से व्यक्त किया गया था। इसके अलावा गुरु पार्वती दत्ता के शशधर एवं धृपद की प्रस्तुति को भी दर्शकों ने दिल खोलकर सराहा।

इस दौरान अंजना और खुति गुला कोरियोग्राफ किया गया एवं प्रकाश मेधी के म्यूजिक के साथ ताराना

प्रस्तुत किया गया। जिसमें पावों की थिरकन एवं बाघ के रिदम का खूबसूरत कम्पोजिशन देखकर दर्शकों ने जीभ के ताली बजाई।

गौरतलब है कि औरा- औरंगाबाद के तहत महागामी शहर के ऐतिहासिक धरोहरों में छिपी भारतीय कलाओं को प्रस्तुत करता है। साथ ही महागामी की तरफ से अंतरराष्ट्रीय स्तर पर प्रयत्नों को आकर्षित करने के लिए इस प्रकार के नृत्य कार्यक्रम आयोजित किए जाते हैं। २०१३ से शुरू हुए इस कार्यक्रम का यह तीसरा सत्र था जिसकी सातवीं प्रस्तुति को कला रसिकों ने दिलखोलकर सराहा।

माहागामी के शारंगदेव सदन में बंगलुरु के कलाकारों ने कथक नृत्य प्रस्तुत किया जो लोगों द्वारा सराहा गया. औरा-औरंगाबाद के अंतर्गत तिसरे सत्र के तहत यह कार्यक्रम दर्शकों को देखने को मिला जिसे लोगों ने काफी सराहा.

एमजीएमच्या महागामी गुरुकुलात आयोजित 'औरा औरंगाबाद' च्या १० व्या शृंखलेत नृत्यांगणा मिती देसाई यांनी 'मोहिनी अट्टम' सादर करून सर्वांचे लक्ष वेधले.

ओडिसी नृत्यांगनांचा नृत्याविष्कार...

◆ महागामी गुरुकुलच्या औरा- औरंगाबाद या नृत्यशृंखलेमुळे शहरातील रसिकांना खरोखरच एकापेक्षा एक दर्जेदार नृत्याविष्कारांची मेजवानीच मिळाली आहे. या महोत्सवाच्या आजच्या १९ व्या भागात मुंबईच्या संस्कृती फाऊंडेशनच्या विद्यार्थिनींनी अतिशय नजाकतीने ओडिसी नृत्याचे सादरीकरण केले. या नृत्याचे संपूर्ण दिग्दर्शन ज्येष्ठ ओडिसी नृत्यांगना शुभदा वराडकर यांनी केले होते.

◆ मिताली वराडकर, श्रेया सबरवाल, अंतरी चौधरी आदी नर्तिकांनी अतिशय नजाकतीने या नृत्याचे सादरीकरण केले. नृत्य कार्यक्रमाची सुरुवात ओडिसीच्या 'मंगलाचरण'ने झाली. यात नर्तिकांनी जगन्नाथ आणि शिवाला वंदन करून नृत्याला प्रारंभ केला.

8 सोमवार, १६ नोव्हेंबर २०१५ औरंगाबाद वृत्तवेध पुण्यनगरी

शारंगदेवमध्ये कुचिपुडी नृत्याची पर्वणी

औरंगाबाद/प्रतिनिधी

महागामीच्या शारंगदेव सभागृहात आयोजित नृत्यशृंखलेच्या पाचव्या पुष्पात कुचिपुडी नृत्य सादर करण्यात आले. हैदराबादच्या नृत्यांगणा ललिता सिंदुरी यांनी मनमोहक अदा सादर करून वाहवाह मिळवली. सुरुवात गणेशवंदन, सरस्वतीपूजनाने होऊन त्यानंतर ब्रम्हेकल्पम व विविध प्रकारच्या प्रस्तुती सादर केल्या.

भगवान शिव यांच्या 'संध्या तांडवम्' या बहारदार नृत्याविष्काराने सायंकाळ रंगत गेली. षन्मुखप्रिय रागात आणि आदितालयत निबध्द या रचनेने

विशेष लक्ष वेधून घेतले. संध्या तांडव म्हणजेच मृदंगावर विष्णू तालावर ब्रम्ह, गायनावर लक्ष्मी, वीणेवर सरस्वती अन् पार्वती असे दृष्य दाखविण्यात येते. हे नर्तन प्रदोषकाळात केले जाते.

कुचिपुडी नृत्यातील ब्रम्हाकल्पम ही प्रस्तुती सादर करण्यात आली. भैरवी राग आणि मिश्रछापू तालात निबध्द ही रचना सादर झाली होती. कुचिपुडी नृत्य परंपरेतील हा सर्वात महत्वाचा नृत्य प्रकार मानला जातो. यात काव्य, संवेदना अभिनयाच्या माध्यमातून प्रकट केल्या. तिल्लना नृत्याने या पुष्पाची सांगता करण्यात आली.

TIMES CITY

THE TIMES OF INDIA, AURANGABAD | SATURDAY, DECEMBER 26, 2015

SPELLBOUND

A graceful performance by Kalavardhini Charitable Trust, Pune enthralled the city's art-lovers during the 22nd dance concert of Aura-Aurangabad Dance series launched by the Mahatma Gandhi Mission Sangeet Academy or Mahagami. The cultural event's 3rd season began this year on October 31, the brainchild of institute director Parvati Dutta, as part of its cultural tourism initiative. "The dance series aims to showcase legends and legacies of Aurangabad Heritage through Indian Dance Heritage," said Dutta. The Thursday event showcased the Bharatanatyam performance by the Pune-based group, who presented 'Pushpanjali' (floral offerings to Krishna) and 'Bhuvabharaavataarakam' Krishna (who shows the way to cross the ocean of worldly life)

A graceful performance by Kalavardhini Charitable Trust, Pune enthralled the city's art lovers during the 22nd dance concert of the Aura-Aurangabad dance series organized by Mahagami. The cultural event's third season began this year on October 31, the brainchild of institute director Parvati Dutta.

दैनिक लोकपत्र भूमिपुत्राचा मित्र!

विविध वृत्त

शनिवार दि. १९ डिसेंबर २०१५ ३

एमजीएम महागामीच्या वतीने आयोजित 'औरा-औरंगाबाद' महोत्सव आयोजित करण्यात आला. या महोत्सवाला देश-विदेशातील मान्यवर कलाकार हजेरी लावत आहेत. सदरील कार्यक्रम हा आठवड्यातील शुक्रवार, शनिवार आणि रविवार असे तीन दिवस असतो. शुक्रवारी मुंबई येथील संस्कृत फाउंडेशनच्या कलाकारांनी ओडीसी नृत्य सादर करून रसिकांना मंत्रमुग्ध केले.

पर्वणी | कलावर्धिनीचे भरतनाट्यम, तर महागामीचे ओडिसी नृत्य 'कृष्ण कौत्वकम'मधून विविध लीला सादर

महागामीच्या शारंगदेव सभागृहात सादरीकरण करताना कलावर्धिनीच्या शिष्या. दुसऱ्या छायाचित्रात महागामीच्या कलावंतांनी ओडिसी नृत्य सादर करत प्रेक्षकांची मने जिंकली.

छाया : दिव्य मराठी

प्रतिनिधी | औरंगाबाद

नृत्यातून रसिकांपर्यंत संदेश पोहोचवण्याबरोबर मनोरंजनाचा आनंद देणेही अपेक्षित असते. महागामीच्या औरा-औरंगाबाद नृत्यशृंखलेत गुरुवारी आणि शुक्रवारी विद्यार्थिनींनी भारतीय नृत्याचे अध्यात्माशी कसे घनिष्ठ नाते आहे, याची प्रचिती नृत्यातून दिली. भारतीय परंपरा आणि संस्कृतीशी नाते जोडणारा हा कार्यक्रम विशेष लक्षणीय ठरला. गुरुवारी 'कृष्ण कौत्वकम' या रचनेतून भगवान कृष्णाच्या विविध लीला कलावर्धिनी ट्रस्टच्या शिष्यांनी सादर केल्या.

महागामीच्या शारंगदेव सभागृहात आयोजित औरा-औरंगाबाद नृत्यशृंखलेच्या पहिल्या दिवशी पुण्याच्या कलावर्धिनी चॅरिटेबल ट्रस्टच्या विद्यार्थिनींनी भरतनाट्यम, तर महागामीच्या कलावंतांनी ओडिसी नृत्य सादर करत प्रेक्षकांची मने जिंकली.

कलावर्धिनीच्या शिष्यांनी केलेल्या संचालनाचा केलेला प्रयोग निराळा होता. पुष्पांजली या कृष्णलीलेवर आधारलेल्या शुद्ध नर्तनातून कलावंतांनी नृत्याची सुरुवात केली. भगवान

महागामी कलावंतांचे दाद देणारे सादरीकरण

महागामीच्या कलावंतांनी शुक्रवारी सादरीकरण केले. कवी जयदेव रचित 'गीतगोविंदम' या ग्रंथातील 'दशावतार' या नृत्यातून भगवंताच्या विविध अवतारांचे दर्शन घडवण्यात आले. ओडिसी नृत्यपरंपरेप्रमाणे मंगलाचरण, पल्लवी, मोक्ष अशा नृत्यांतून सिद्ध नृत्य साधना प्रकट करण्यात आली. नृत्य, उत्तम संचालन, अभिनय असा मेळ या नृत्यात पाहायला मिळाला.

कृष्णाचे संपूर्ण आयुष्य अद्भुत आहे. आयुष्याच्या प्रत्येक टप्प्याचा प्रवास रसिकांपर्यंत पोहोचण्यासाठी नृत्य विशेष प्रभावी माध्यम आहे. कृष्णलीला किंवा रासलीला सातत्याने सादर केल्या जातात. मात्र, कृष्णाच्या इतरही लीला 'कृष्ण कौत्वकम' नृत्याच्या माध्यमातून नृत्यांगनांनी मांडल्या. त्यातील त्यांचा भावाभिनय, हस्तमुद्रांचा चपखल मेळ देखणा होता. सगुण-निर्गुण या भक्तीचा

परिचय देणारे पद्म नृत्य यानंतर सादर करण्यात आले. कृष्ण नीलवर्णीय असल्याने त्यांच्या विविध भावछटा कवीने वर्णन केल्या, यावर आधारित नीलिमा रचना होती. यामध्ये प्रकाश दिव्यांचा केलेला वापर उल्लेखनीय होता. श्रीकृष्णाने अर्जुनाला केलेला उपदेश गीतेतून मानवाला दिशा देत आहेत. हाच गीता उपदेश सांगणाऱ्या नृत्याने सादरीकरणाची सांगता झाली.

'कुचिपुडी' नृत्यातून घडवले संस्कृती दर्शन

औरा-औरंगाबाद नृत्यशृंखलेने रसिकांना घातली मोहिनी

प्रतिनिधी | औरंगाबाद

पर्यटकांना भारतीय समृद्ध कलांचे दर्शन घडवण्यासाठी आयोजित करण्यात आलेल्या औरा-औरंगाबाद नृत्यशृंखलेत पाचवे पुष्प कुचिपुडी नृत्याने गुंफण्यात आले. हैदराबादच्या नृत्यांगना ललिता सिंदुरी यांनी मनोहारी सादरीकरणातून रसिकांची दाद मिळवली. सहजसुंदर नृत्यपदांतून गणेशवंदना, सरस्वतीपूजन आणि ब्रह्मकल्पम अशा विविध प्रकारच्या प्रस्तुतीतून त्यांनी परंपरेचे दर्शन घडवले.

महागामीच्या शारंगदेव सभागृहात आयोजित नृत्यशृंखलेत पर्यटकांनी हजेरी लावली. नृत्यपदांसोबत त्यांमगील कहाणी नृत्यांगना विशद करत असल्याने त्यातील सर्व प्रसंगांचे आकलन अचूकपणे होत होते. संत त्यागराज रचित गणपती नर्तन या नृत्य प्रस्तुतीने त्यांनी सादरीकरणाची सुरुवात केली. यामध्ये भगवान विष्णू, ब्रह्मा आणि भगवान शिव यांची स्तुती गणेश करत आहे, असा प्रसंग नृत्यातून सादर करण्यात आला.

त्यानंतर भगवान शिवाचे 'संध्या तांडवम' अद्भुत होते. षन्मुखप्रिय रागात आणि आदितालात निबद्ध या रचनेने विशेष दाद मिळवली. नृत्यातील लास्य आणि तांडव हे प्रमुख प्रकार नृत्यातून उभे करणे आणि ते रसिकांपर्यंत पोहोचवणे हे प्रत्येक कलावंतासमोरील आव्हान असते. ओमला प्रणव नादमही म्हटले जाते. विश्वातील पहिला स्वर ओम आहे. याला नटराज नर्तनही म्हणता येते. यामध्ये मुद्रांगवर विष्णू, तालावर ब्रह्म, गायनावर लक्ष्मी, वीणेवर सरस्वती अन् पावती असे दृश्य दाखवण्यात आले. हे नर्तन प्रदोषकाळात झाल्याने याला संध्या तांडवम म्हटले जात असल्याचे त्यांनी सादरीकरणप्रसंगी सांगितले. यानंतर 'जवळी' हे सादरीकरण कपी रागातून आदितालात करण्यात आले.

यानंतर कुचिपुडी नृत्यातील सर्वात आव्हानात्मक नृत्य प्रस्तुती ब्रह्मकल्पम करण्यात आली. भैरवी राग आणि मिश्रछापू तालात निबद्ध ही रचना होती. कुचिपुडी नृत्य परंपरेतील हा सर्वात महत्त्वाचा नृत्य प्रकार मानला जातो. यामध्ये काव्य, संवेदना अभिनयाच्या माध्यमातून नृत्यांगनेने उत्तमरीत्या प्रकट केले. तिल्लाना नृत्याने सांगता झाली.

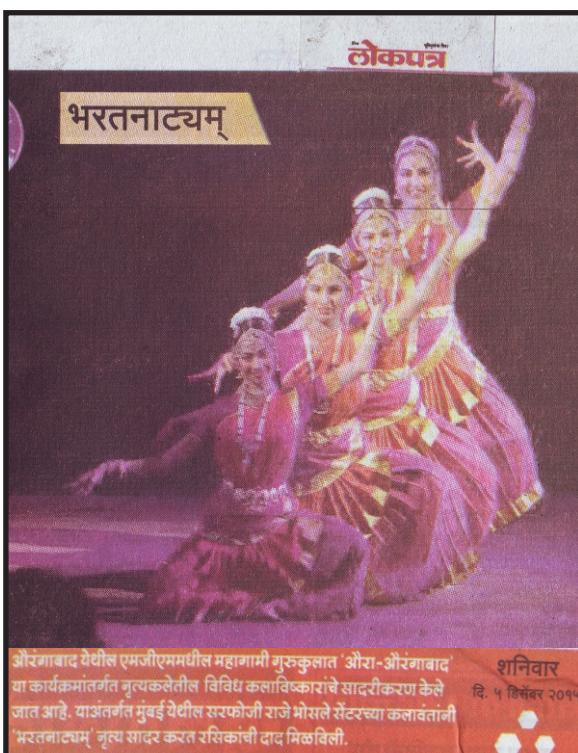
महागामीच्या शारंगदेव सभागृहात आयोजित औरा-औरंगाबाद नृत्यशृंखलेत पाचवे पुष्प हैदराबादच्या नृत्यांगना ललिता सिंदुरी यांनी गुंफले. नृत्यपदांतून गणेशवंदना, सरस्वतीपूजन आणि ब्रह्मकल्पम आदी प्रकार सादर केले.

भारतीय अभिजात नृत्याचे सामर्थ्य

भाषा, परंपरा वेगळी असली तरीही नृत्याच्या माध्यमातून संपूर्ण मानवतेला जागवणारे संदेश दिले जातात. जगाच्या पाठीवर कुठेही गेल्यास नैतिक मूल्ये आणि मानवी भावना शुद्ध आहे. भारताची अतिप्राचीन परंपरा याच कलांतून जपली गेली आहे. नृत्यातून आपली कला प्रकट करण्यासोबतच मानवतेच्या शांतीसाठी संदेश देण्याचे कामही या कार्यक्रमातून

होत आहे. ओडिसी, कठक, कुचिपुडी, भरतनाट्यम, मणिपुरी, मोहिनीअट्टम अशा विविध नृत्यप्रकारांचा अनुभव औरा औरंगाबादच्या माध्यमातून पर्यटकांसह रसिकांना देण्याचे श्रेय महागामी गुरुकुलाला आहे. २०१३ पासून ऑक्टोबर ते जानेवारीदरम्यान ही विशेष सादरीकरणे करण्यासाठी देशभरातून कलावंत महागामीत हजेरी लावतात.

पर्यटकांना भारतीय समृद्ध कलांचे दर्शन घडवण्यासाठी आयोजित करण्यात आलेल्या औरा-औरंगाबाद नृत्यशृंखलेत पाचवे पुष्प कुचिपुडी नृत्याने गुंफण्यात आले. हैदराबादच्या नृत्यांगना ललिता सिंदुरी यांनी मनोहारी सादरीकरणातून रसिकांची दाद मिळवली.

दिव्य सिटी

सिटी ॲक्टिव्हिटी

औरंगाबाद, रविवार, २० डिसेंबर २०१५

२

नृत्य हे विश्वशक्तीशी

एकरूप करणारे माध्यम

ओडिसी नृत्यांगना मिताली, अत्रैयी, श्रिया यांनी मांडले विचार

औरंगाबाद । नृत्य म्हणजे सादरीकरण नसून ते विश्वशक्तीशी एकरूप करणारे माध्यम आहे. यामुळे भारतीय शास्त्रीय नृत्य जगाला आपल्याकडे आकर्षित करते. अतिप्राचीन अशा या कलांचा गाभा ईश्वरी रूपात दडलेला आहे. तो उलगडण्यासाठी कला एक सुंदर माध्यम आहे. त्याचमुळे शास्त्रीय नृत्याला कुठल्याही स्पर्धेची चौकट असू शकत नाही. ते स्वतःमध्ये पूर्ण आहे, असे मत ओडिसी नृत्यांगना मिताली वराडकर, अत्रैयी चौधरी आणि श्रिया सबरवाल यांनी व्यक्त केले. महागामीच्या औरा औरंगाबाद नृत्यशृंखलेत सादरीकरणासाठी त्या आल्या होत्या. दोन दिवसांच्या बहारदार प्रदर्शनात त्यांनी एकाहून एक सुंदर कलाकृती रसिकांपुढे ठेवल्या. बेगवेगळे शिक्षण घेत असलेल्या तिघींचा नृत्याबद्दलचा दृष्टिकोन आणि आगामी काळात भारतीय शास्त्रीय नृत्याची त्यांच्या नजरेतील दिशा जाणून घेण्याचा 'दिव्य सराठी'ने प्रयत्न केला. या वेळी त्यांनी विविध मते मांडली.

अभिजात शास्त्रीय नृत्य हिमालयासारखे

नृत्यामुळे व्यापक दृष्टिकोन आला

नृत्यस्पर्धेत जिकण्यापेक्षा सहभागी होऊन आनंद घ्या

श्रिया सबरवाल

अत्रैयी चौधरी

मिताली वराडकर

बालपणापासून नृत्याचे आकर्षण होते. सुरुवातीच्या काळात मी लोकनृत्य शिकत होते, काही सादरीकरणेही केली. त्यानंतर १२ वर्षे कथक केले. पण गुरू शुभदा पराडकरांचे ओडिसी नृत्य पाहिले अन् अक्षरशः मी त्यांच्या प्रेमातच पडले. मग मी ओडिसी शिकू लागले. मानसशास्त्राची पदवी घेतल्यानंतर मी विशेष मुलांसाठीचे बीएड केले; पण खरा रस नृत्यातच आहे, त्यामुळे आता पूर्णवेळ नृत्यच करण्याचा मानस आहे. शास्त्रीय नृत्याची तुलना होऊ शकत नाही. आपल्या ८ नृत्यप्रकारांतील ज्या नृत्याला मी पाहतो त्याची समृद्धता माझ्यावर मोहिनी घालते. कुठलाही एक प्रकार पूर्ण शिकायला एक जन्म अपुरा पडेल, एवढे आर्थांज ज्ञान प्रत्येकात आहे. टीव्ही चॅनेलवर होणाऱ्या नृत्य स्पर्धा रोमांच उभा करतात, पण आंतरिक आनंद देऊ शकत नाहीत. त्या नृत्यांवर मी मुळीच टीका करत नाही. कारण प्रत्येकाचे एक सौंदर्य आहेच. मात्र, अभिजात शास्त्रीय नृत्य हिमालयासारखे आहे, त्याच्या सौंदर्यात कमतरता येत नाही. जितके जवळ जाऊ तितके सौंदर्य खुलत जाते.

मी नृत्य करते, पण त्याआधी मी जलतरणपटू आहे. इंग्लंड ते फ्रान्स अशी इंग्लिश खाडी आणि अलिबाग ते गेट वे ऑफ इंडिया असे समुद्रातून मी पोहोले आहे. या सर्वात अनेक वेळा नृत्य करत होते, थांबत होते, पण पूर्णविराम आला नाही. नृत्य करताना स्वतःला विसरून एक व्यापक दृष्टिकोन निर्माण झाला आहे. त्याचा फायदा सर्वच क्षेत्रांत होतो. माझे एम.ए. अर्थशास्त्र झाले असून सध्या मी अध्यापनाचेही कार्य करते. शास्त्रीय नृत्यातील सर्वच प्रकार मला आकर्षित करतात. आल्या शुभदा वराडकर यांच्याकडेच माझे नृत्यशिक्षण सुरू आहे. नृत्य सादरीकरण नसून ईश्वराशी एकरूप करणारी कला आहे. माझ्यातील अंतरीच्या ईश्वराला जागे करणारे हे एक सशक्त माध्यम आहे. कला जीवनाला समृद्ध करते.

माझे आईवडील रवींद्र संगीत गातात. त्यामुळे बालपणापासूनच माझ्या कुटुंबात शास्त्रीय संगीत-नृत्याविषयी व्यापक दृष्टिकोन आणि पोषक वातावरण आहे. माझी रुची नृत्यात होती. त्यामुळे प्रारंभी मला कथक शिकवण्यात आले; पण हळूहळू ओडिसीकडे कल असल्याचे लक्षात आले अन् माझी ओडिसी साधना सुरू झाली. नृत्य शिकताना संयम हवा असतो. रिअॅलिटी शोमुळे अनेकदा लोक स्टेजवर सादरीकरण करता यावे किंवा स्पर्धेत जिंकता यावे यासाठी नृत्य शिकताना दिसतात; पण कलावंत म्हणून मला या गोष्टींची दया येते. कारण नृत्य आनंदासाठी शिकायला हवे. नृत्याला स्पर्धा असू शकत नाही. स्पर्धा असेल तर त्यात जिंकण्यापेक्षा सहभागी होऊन आनंद घेता यायला हवा. ही दृष्टी आमच्यात शास्त्रीय नृत्याभ्यासातून विकसित झाली. आपण ध्येय गाठतो आहोत ही चांगली गोष्ट आहे, पण ध्येयावर पोहोचलो तर आनंद ही संकल्पना चुकीची आहे. ध्येय गाठण्याचा प्रवास ही आनंदयात्रा आहे. शास्त्रीय कलाप्रकार साधकात हाच दृष्टिकोन विकसित करतात.

४

शनिवार, ७ नोव्हेंबर २०१५

औरंगाबाद वृत्तवेध

एमजीएमच्या महागामी गुरुकुल येथे आयोजित औरा-औरंगाबादच्या तिसऱ्या पुष्पात 'भरतनाट्यम्'च्या विविध भावभावनेचे सादरीकरण करण्यात आले.

लोकपत्र

रविवार

दि. २९ नोव्हेंबर २०१५

३

एमजीएम संचलित महागामी अंतर्गत आयोजित करण्यात आलेल्या औरा-औरंगाबाद या महोत्सवात पुणे येथील नृत्य स्पर्धक विद्यार्थ्यांनी बहारदार सादरीकरण केले.

अतिप्राचीन अशा या कलांचा गाभा ईश्वरी रूपात दडलेला आहे. तो उलगडण्यासाठी कला एक सुंदर माध्यम आहे. त्याचमुळे शास्त्रीय नृत्याला कुठल्याही स्पर्धेची चौकट असू शकत नाही. ते स्वतःमध्ये पूर्ण आहे, असे मत ओडिसी नृत्यांगना मिताली वराडकर, अत्रैयी चौधरी आणि श्रिया सबरवाल यांनी व्यक्त केले.

दैनिक भास्कर

धर्म/संस्कृति

औरंगाबाद, रविवार, १३ डिसेंबर २०१५

१२

ओडिसी नृत्यांगना जे दी गीत गोविंद की प्रस्तुति

सांस्कृतिक संवाददाता । औरंगाबाद

मुम्बई की प्राची जरीवाला ने ११ दिसंबर को महागामी के सभाग्रह में ओडिसी के भव्य प्रस्तुति दी। इस प्रस्तुति को दर्शकों ने खूब सराहा। कार्यक्रम की शुरुआत में डॉ. प्राची जरीवाला ने केकी काव्या (मंगलाचरण) से की। जो रामचरित मानस के एक श्लोक पर आधारित थी जिसमें मर्यादा पुरोहित भगवान गीत की स्तुति की गई थी। जयदेव कवि की गीतगोविंद जिसमें भगवान विष्णु के दश अवतारों का वर्णन है उस पर भी नृत्य प्रस्तुत किया। इसके बाद दुर्गा स्तुति पर भव्य नृत्य प्रस्तुत किया गया। इस स्तुति में माता दुर्गा की खूबसूरती एवं असुर राज महिषासुर के वध का बखान था।

कार्यक्रम का समापन बुद्ध मोक्ष से किया गया। इसमें महपरिनिर्वाण सुत का वर्णन था, जिसका उपदेश भगवान शिव अपने शिष्यों के देते हैं। अत्मज्ञान एवं आत्ममुक्ति के इस तारतम्य को दर्शकों ने जो खोलकर सराहा। गौरतलब है कि महागामी के संचालिका पार्वती दत्ता प्रयासों से औराऔरंगाबाद कार्यक्रम शुरू किया गया है। २०१३ में औरा औरंगाबाद कन्सेप्ट शुरू किया था। जिसमें औरंगाबाद के पर्यटन को बढ़ावा देने के लिए देश के ऐतिहासिक स्थलों, ऐतिहासिक कहानियों साहित्य को बढ़ावा दिया जा रहा है। औरा औरंगाबाद का यह तीसरा सत्र है, जिसे पर्यटकों एवं शहरवासियों द्वारा काफी सराहा जा रहा है। अब तक ५००० से ज्यादा लोगों ने औरा औरंगाबाद का लुफ लिया है।

दैनिक भास्कर

धर्म/संस्कृति

औरंगाबाद, शनिवार, २६ डिसेंबर २०१५

१४

भरतनाट्यम कलाकारों ने की भवतारणहार की प्रार्थना

औरंगाबाद । औरा औरंगाबाद के अंतर्गत २४ दिसंबर को २२ वां कार्यक्रम आयोजित किया गया था। इस दरम्यान पुणे की कलावर्धिनी ट्रस्ट ने भारत नाट्यम की दिलकश प्रस्तुति दी। दर्शकों ने इसे खूब सराहा। कार्यक्रम की शुरुआत में भुवोभारवतारकम नामक प्रस्तुति दी। जो भगवान कृष्ण को समर्पित किया गया था। जिसमें प्रार्थना की गई थी कि भवसागर से पार करने में भगवान कृष्ण ही सक्षम हैं। इसके बाद कृष्णा की तुलना जिसमें ईश्वरीय अनुभूतियों को प्रकट किया गया। कलाकारों ने पदम नामक प्रस्तुत दी जिसमें सगुण एवं निर्गुण ब्रह्म की स्तुति की गई थी। कार्यक्रम के अंत में गीतोपदेश की प्रस्तुति दी गई, जिसमें कृष्ण और अर्जुन के संवाद को प्रस्तुत कर भगवान कृष्ण के जगद्गुरु होने का सजीव चित्रण किया गया था। गौरतलब है कि औरा औरंगाबाद महागामी द्वारा सृजित थीम है। जिसे २०१३ में शुरू किया गया था। इसके तहत शहर के ऐतिहासिक स्थलों एवं पुरातत्व धरोहरों को कला के तहत उभारने का कार्य किया जा रहा है। महागामी की संचालिका पार्वती दत्ता के मार्गदर्शन में शहर के पर्यटन एवं संस्कृति को बढ़ावा देने के प्रयास शुरू हैं। औराऔरंगाबाद का कंसेप्ट पर्यटकों द्वारा सराहा जा रहा है। इस थीम के तहत पहले सत्र में २१ कार्यक्रम प्रस्तुत किए गए थे। दूसरे सत्र के तहत ३० कार्यक्रम प्रस्तुत किए गए। जिसका अधिक कला प्रेमियों ने लाभ लिया था। इसके तहत न केवल औरंगाबाद के संस्कृतिक धरोहरों को बढ़ावा दिया जा रहा है। बल्कि शहर के ऐतिहासिक दावों के प्रति भी लोगों को पर्यटकों जागृत किया जा रहा है।

सिटी ऑक्टिव्हिटी

DB 2412

औरंगाबाद • सोमवार, २९ डिसेंबर २०१५ • २

औरंगाबादकरांना भावला ओडिसी पदन्यास

औरा औरंगाबाद नृत्यशृंखलेत संस्कृता फाउंडेशनच्या विद्यार्थ्यांचे नृत्य, शहरवासियांना जिकले

डीबी स्टार, औरंगाबाद

‘आता विश्वात्मके देवे, येणे वाग्यज्ञे तोषावे तोषोनि मज छावे पसायदान हे’ या संत ज्ञानेश्वरलिखित विश्वशांती प्रार्थनेवर दैवी नृत्यछटा पाहण्याचा योग नुकताच आला. या अलौकिक नृत्यानंतर संपूर्ण सभागृह स्तब्ध झाले होते. प्रत्येक रसिक अंतरीच्या दैवी शक्तीशीच जणू जोडला गेला होता. नृत्यातून मिळालेला ईश्वरी शक्तीचा विलक्षण अनुभव हृदयात साठवत रसिक शारंगदेव सभागृहाबाहेर पडले.

महागामी संगीत अकादमीमध्ये सुरू असलेल्या औरा औरंगाबाद नृत्यशृंखलेत मुंबईच्या संस्कृता फाउंडेशनच्या विद्यार्थिनींनी ओडिसी नृत्याची सौंदर्यपूर्ण मेजवाणी रसिकांना दिली. मिताली वराडकर, श्रिया सबरवाल आणि अत्रेयी चौधरी या तिन्ही नृत्यांगनांनी ताकदीने सादर केलेल्या नृत्यप्रस्तुती दाद मिळवणाऱ्या होत्या. काही वेळा टाळ्या किंवा शब्दांतून मिळालेल्या दादपेक्षाही निःशब्द दाद खूप मोठी ठरते. याचीच प्रचिती त्यांच्या शुक्रवारच्या सादरीकरणादरम्यान आली. रसिकांना थेट दैवीशक्तीचा अनुभव नृत्यातून लाभला. ‘आंगिकम भुवनम यस्य वाचिकम’ मंगलचरणाने कार्यक्रमाची सुरुवात झाली. रसिक, गुरुजन आणि नृत्यदेवतेला अभिवादन करणाऱ्या या नृत्यातून तिर्थांनीही उत्तम सुरुवात करून दिली. यानंतर कौशिकी बासू यांनी संगीतबद्ध केलेले व शुभदा वराडकर यांनी दिग्दर्शन केलेले नृत्य रागेश्री पल्लवी सह या दोघांनीही उत्कृष्टपणे साकारले. गीत गोविंदम या प्राचीन ग्रंथातील दशावतारमधील अष्टपदी लक्षवेधी ठरली. मिताली वराडकर हिने या नृत्यात राम, बलराम, वराहावतार, नृसिंहावतार, विष्णू, श्रीकृष्णावतार अशा विविध विष्णुरूपांचे दर्शन या वेळी घडवण्यात आले. अभिनयाच्या नवरसांचा नैपुण्यपूर्ण वापर करत ही रचना तिने सजवली होती. नृत्यपदांतील लय-तालांची नजाकत जपताना अभिनय, पदन्यास आणि हस्तमुद्रांचा देखणा वापर दाद घेणारा होता.

आध्यात्मिक परिपूर्तीचा आनंद देणारा ‘मोक्ष’

आध्यात्मिक पूर्णत्वाची अनुभूती झाल्यास आपोआपच अभिव्यक्ती होऊ लागते. शेतचे मोक्ष हे नृत्यही याचा परिचय देणारे होते. संत ज्ञानेश्वरांच्या लेखणीतून निघालेली पसायदान ही विश्वशांती प्रार्थना प्रत्येक प्राणिमात्राचे कल्याण करण्याचा संदेश देते. यावर केलेले सर्वांगसुंदर नृत्य ईश्वराशी जोडणारे होते.

दिव्य सिटी

सिटी ऑक्टिव्हिटी

औरंगाबाद, शुक्रवार, ४ डिसेंबर २०१५ • ४

प्रस्तुती | सरफोजीराजे भोसले सेंटरच्या नृत्यांगनांचा नेत्रदीपक कलाविष्कार

शारंगदेव सभागृहात अवतरले ‘नटराज’

औरंगाबाद महागामीच्या शारंगदेव सभागृहातील नृत्याविष्कार विलक्षण ठरला. मंजूळ घुंगरांचे बोल अन् हळूहळू वाढत जाणारा मंद प्रकाश या वातावरणात नृत्यांगनांचा झालेला रंगमंच प्रवेश अद्भुत होता. ‘नटराज कौत्वकम’ रचनेतून नृत्यदेवतेची केलेली आराधना रसिकमनाचा वेध घेणारी होती. भरतनाट्यम पदन्यास, हावभाववातून अभिजात नृत्याचे अनेक पैलू उलगडले गेले.

मुंबईच्या सरफोजीराजे भोसले सेंटरच्या विद्यार्थिनींनी सुरुवातीला नृत्यदेवाला नटराजास वंदन करत नटराज नृत्य सादर केले. ईश्वरस्तुती करणाऱ्या नृत्यातून नृत्यांगनांनी अदाकारीने नृत्यातील विलक्षण शक्ती दाखवून दिली.

प्रत्येक कलाकृतीतून संदेश देण्याचे काम अनेक शतकांपासून अविचलितपणे सुरू आहे. पौराणिक कथा किंवा सामाजिक परिस्थितीवर भाष्य करत दिशा देण्याचे काम प्रत्येक कलेने केले आहे. ईश्वराच्या अस्तित्वाची अनुभूती नृत्य-गायनातूनच सुरू झाल्याची प्रचिती भरतनाट्यम प्रस्तुतीतून आज रसिकांना आली.

संगीत आणि पदन्यासाचे उत्तम समापन असलेली जतीस्वरम प्रस्तुती रसिकांची दाद मिळवून गेली. यानंतर वर्णन नृत्यातून तंजावूरचे राजा शिवाजी महाराजांची कहाणी शुद्ध नर्तनातून सर्वापुढे उभी केली. नटराजावर आधारित तामिळ रचनेतून या सप्ताहातील पहिल्या दिवसाची सांगता झाली. प्रत्येक पदन्यासातील सौंदर्य, चपळाई अन् अदाकारी र रसिकांना भावणारी होती.

प्रत्येक नृत्याचे विश्लेषण करत नृत्यांगनांचा हा देखणा प्रवास पुढे सरकताना नृत्याचे रसमहण रसिकांना होत होते. या वेळी पर्यटक आणि रसिकांची उपस्थिती होती.

महागामीच्या शारंगदेव सभागृहात नृत्य करताना मुंबईच्या सरफोजीराजे भोसले सेंटरच्या विद्यार्थिनी.

छाया: दिव्य मराठी

संस्कृतीचे दर्शन घडवणारा सोहळा

या काळात येणाऱ्या पर्यटकांना भारतीय सांस्कृतिक वैभवाचे दर्शन घडवण्याच्या दृष्टीने दरवर्षी आयोजित करण्यात येणारा हा कार्यक्रम रसिकांसाठीही पर्वणी ठरतो.

आज तिल्लाना, पद्म सादरीकरण

सरफोजीराजे भोसले सेंटरच्या विद्यार्थिनी शुक्रवारी सायंकाळी ७.३० वाजता तिल्लाना, पद्म, पंचकाक्षरा स्वोत यावर सादरीकरण करणार आहे.

वारसा जतन करणे ही अमूल्य बाब

औरा औरंगाबाद या नृत्यशृंखलेतील अभिजात भारतीय नृत्यप्रकार पाहण्याची संधी पर्यटक आणि रसिकांना मिळते. यातून कलावंतांनाही उत्तम रंगमंचीय सादरीकरणाची संधी आणि आत्मविश्वास मिळतो. नवरसिक निर्माण करणे, कलाप्रकार या फक्त कला नसून एक विचारधारा आहेत. याला ठोस अधिष्ठान आहे याचा परिचय अशा सोहळ्यातून येतो. पार्वती दत्ता, संचालिका, महागामी

मंजूळ घुंगरांचे बोल अन् हळूहळू वाढत जाणारा मंद प्रकाश या वातावरणात नृत्यांगनांचा झालेला रंगमंच प्रवेश अद्भुत होता. ‘नटराज कौत्वकम’ रचनेतून नृत्यदेवतेची केलेली आराधना रसिकमनाचा वेध घेणारी होती.

दिव्य सिटी

सिटी कनेक्ट

औरंगाबाद, शुक्रवार, २० नोव्हेंबर २०१५ • २

नृत्य | औरा-औरंगाबाद नृत्य शृंखलेचे सातवे पुष्प बंगळुरूच्या स्पेस अकादमीच्या शिष्यांनी सजवले

चित्तवेधक नृत्याविष्कारातून कृष्णजन्म सोहळा सादर

प्रतिनिधी | औरंगाबाद

देवकीच्या पोटी भगवान श्रीकृष्णाचा जन्म झाला. अत्यंत वातावरणाचे रूप घालते. मुसळधार पाऊस अन् दुष्यंती वाहणाऱ्या यमुनेच्या पाण्यातून श्रीकृष्ण गोकुळात पोहोचले. हे प्रसंग नृत्यातून सादर करत बंगळुरूच्या स्पेस अकादमीच्या नृत्यांगनांनी रसिकांना चित्तवेधक अनुभव दिले. अभिनय आणि नृत्यातून डोळ्यांचे पारणे फेडणारा सोहळा आज महागामीच्या शारंगदेव सदात रसिकांनी अनुभवला.

रंगमंचावर लाल, निळ्या मंद प्रकाशात अतिशय हळूवारपणे घुंगरांचे मंजूळ बोल ऐकू येऊ लागले. नृत्यांगनांच्या छवी प्रकाशासोबत वळणदार हालचाली करत होत्या. हळूहळू दिवे वाढत जाऊन पारंपरिक वेशभूषातील नृत्यांगना रसिकांपुढे अवतरली. श्रेष्ठ कवी तुलसीदास रचित नमामी शोभनेन या नृत्याने सादरीकरणाची सुरुवात झाली. उत्तर भारतातील या खानदानी नृत्य अदाकारीचा बाज आणि संत रचना रसिकांना नमन करणारी होती. राग हंसवर्धनी आणि इषतलाल बांधलेल्या या रचनेने या नृत्यप्रकाराची नजाकत व्यक्त झाली. परंपरेप्रमाणे तीन ताल हा नृत्यप्रकार शुद्ध नर्तन प्रकट करणारा होता. १६ मात्रांच्या या नर्तन देखात ताल आणि बोलचे सौंदर्य नृत्यातून प्रकट करण्यात आले.

राम-रावण कथा मांडली

श्रेष्ठ गुरू पंडित बिरजू महाराज यांनी रचलेले ‘धनशंकर बाळ’ या नृत्यातून श्रीकृष्ण जन्म अन् गोकुळापर्यंतचा प्रवासाचे वर्णन करण्यात आले. नृत्याच्या माध्यमातून हे सर्व प्रसंग दाखवताना नृत्यांगनांनी केलेले

प्रस्तुती अमिमानास्पद

औरा औरंगाबाद नृत्य शृंखला पर्यटकांना संस्कृतीची ओळख करून देण्यासाठी केली आहे. देशभरातील कलावंत या काळात महागामीत प्रस्तुती करतात. आजच्या सादरीकरणात मी बांधलेल्या दोन प्रस्तुती बंगळुरूच्या स्पेस अकादमीच्या नृत्यांगनांनी केल्या. ही एक अभिमानाची बाब असल्याचे महागामी संचालिका पार्वती दत्ता म्हणाल्या.

उद्या कथ्यक सादरीकरण

बंगळुरूच्या स्पेस अकादमीच्या नृत्यांगना उद्या पुन्हा कथ्यक सादरीकरण करणार आहेत. या वेळी रसिकांनी लाभ घ्यावा, असे आवाहन करण्यात आले आहे.

नवरसिक घडणार

पारंपरिक शास्त्रीय नृत्याचा हा सोहळा पर्यटकांना संस्कृतीची ओळख देण्यासोबतच नवरसिक घडवण्यात महत्त्वाचा ठरेल. गेल्या तीन वर्षांपासून हा सोहळा होत आहे.

औरा-औरंगाबाद नृत्य शृंखलेअंतर्गत नृत्यांगनांनी उत्कृष्ट सादरीकरण केले. विविध नृत्यप्रकारांना रसिकांची उत्कृष्ट दाद मिळाली. महागामीच्या शारंगदेव सदात हा कार्यक्रम झाला.

सादरीकरण शहरे आणणारे होते. राम आणि रावणाची कथा सांगणारी शोभकथा ही प्रस्तुती अद्भुत होती. पं. विद्यादिन महाराजांनी रचलेल्या प्रस्तुतीत आहार्य अभिनयातून नृत्यांगनेने राम-रावणाची कथा विविध प्रसंगातून मांडली. यातील अभिनवाचे सामर्थ्यपूर्ण सादरीकरण, त्यावर चोखाने केलेला पदन्यास दाद मिळवणारे ठरले.

वेगवान नृत्याने शेवट

महागामीच्या संचालिका पार्वती दत्ता यांनी या रचनेला नृत्यरूपात सजवले आहे. त्यांनी रचलेले नृत्य त्यांच्यासमोर सादर करण्याचा अनुभव नृत्यांगनेने प्रस्तुतीनंतर शब्दरूपातही मांडला. या प्रस्तुतीतील विविध प्रसंगात विविध व्यक्तिरेखांचे काम नृत्यांगनेने स्वतःच केले. एकट्यानेच विविध व्यक्तिरेखा

साकारत संपूर्ण कथानक रसिकांसमोर मांडणे हे एक आव्हान असते. भगवान शंकरावर रचिलेला धूपद दाद मिळवून गेले. प्रत्येक प्रस्तुती मोहिनी घालणारी होती. तिल्लाना या वेगवान नृत्याने आजच्या सादरीकरणाचा शेवट झाला. यातील नृत्यांगनांच्या पदन्यास त्यांनी तंत्रशुद्धता रसिकांना भुलू घालणारी होती.

दैनिक भास्कर

धर्म/संस्कृति

औरंगाबाद, सोमवार ९ नवंबर, २०१५ • १४

‘कल्पना रथ’ के जरिये आध्यात्मिक सैर

तीन दिवसीय नृत्य कार्यक्रम को मिला प्रतिसाद

को अर्जुन के रूप में परिभाषित किया गया। यह परिभाषा व्यक्त करने के लिए भाव भंगिमा और शारीरिक मुद्राओं को माध्यम बनाया गया। इसके पीछे सोच थी अमृत योगाटे की। वास्तव में कला में साधनत व्यक्ति खुद को भूलकर जिस तल्लीनता के साथ कला का रस गहराई में गोता लगाता है। वह अवस्था एक योगी की हो सकती है। या फिर कला का साधक की यह सिद्ध किया है। महागामी के तीसरे सत्र में तीसरे दिन पुणे के नृत्य साधकों ने। उर्जनिवृद्ध का ब्रह्मज्ञान और महाभारत का कर्मयोग, साधक की

संस्कृतिक संवाददाता | औरंगाबाद

कठोपनिषद् की तीसरी बल्ली में आत्मा, मन, बुद्धि, इंद्रिय और शरीर की कल्पना रथ के रूप में की गई है। इस कल्पना को नृत्य के जरिए साकार किया महागामी के कलाकारों ने सारंगधर सदन में। मौका था औरा औरंगाबाद के तीसरे सत्र के प्रस्तुतिकरण का। कठोपनिषद् के इस प्रसंग के जरिए बताया गया है कि आत्मा शरीर रूपी रथ में सवार है। मन रूपी पहिया और इंद्रिय रूपी घोड़े जिसमें जुड़े हैं। इसे नियंत्रित करने के लिए बुद्धि का सहारा लेना पड़ता है। महाभारत में भी ऐसा ही रूपक दिखाता है जिसमें कृष्ण को बुद्धि, आत्मा

भक्ति योगी तीनों का मिश्रण था ७ नवंबर की और मन नियंत्रण के बाहर हो जाते हैं तब बुद्धि के द्वारा उन्हें नियंत्रण किया जाता है। मन और इंद्रियों के नियंत्रण होने के बाद बुद्धि के द्वारा आत्मा का परिचय होता है। यह मन, बुद्धि, आत्मा के मिलने के बाद ही परमात्मा से मिलने का रास्ता खुलता है। पतंजली का आर्या योग भी यह सिखाता है। जिसमें असन, प्राणायाम, ध्यान निद्रा इत्यादि के

जर्जर मोक्ष तक पहुंचा जाता है। एक आर्टिस्ट भी जब साधना में डूबता है तो वह स्व को भूलकर आत्मा में रम जाता है। जिसका नाश्वर दर्शकों ने देखा।

महागामी की तरफ से औरा-औरंगाबाद नृत्य कार्यक्रम ३ सत्र के अंतर्गत शम सांई ७ बजे सारंगधर सदन में तीन दिनों तक अलग-अलग विभाओं में नृत्य प्रस्तुत किए गए, जिसको शहरवासियों ने अच्छा प्रतिसाद दिया।

औरंगाबाद की ऐतिहासिक धरोहरों में छिपी भारतीय कलाओं को निखारने के लिए औरा-औरंगाबाद नृत्य प्रस्तुत किया जा रहा है। इस कड़ी में यह तीसरा सत्र था। इसकी शुरुआत ३१ नवंबर से हुई है। यह कार्यक्रम महागामी की संचालिका पार्वती दत्ता ने तैयार किया है।

गौरलक्ष्य है कि महागामी की तरफ से अंतरराष्ट्रीय स्तर पर प्रदर्शकों को आकर्षित करने के लिए इस प्रकार के नृत्य कार्यक्रम आयोजित किए जाते हैं। पिछले दो सत्रों में ५१ प्रस्तुतियां दी चुकी हैं। इसके तहत ५ नवंबर को पुणे के परिसर फडके बुक की तरफ से भरतनाट्यम प्रस्तुत किया गया। ६ नवंबर को महागामी की तरफ ओडिसी नृत्य प्रस्तुत किया गया। वहीं ७ नवंबर को पुणे की ओडिसी बुक का कथक नृत्य था, जिसे श्रोताओं ने अच्छा प्रतिसाद दिया।

...सुंदरम् !

औरंगाबाद येथील एमजीएम कॅंपस परिसरात महागामी गुरुकुलमध्ये शुक्रवारी औरा-औरंगाबाद फेस्टिव्हलचे आयोजन करण्यात आले होते. मुंबईच्या एका ग्रुपने ओडिसी नृत्य सादर करून उपस्थितांना मंत्रमुग्ध केले.

इस महोत्सव के तहत ऐतिहासिक स्थलो एवं पुरातत्व धरोहरों को कला के तहत उभारने का कार्य किया जा रहा है. महागामी की संचालिका पार्वती दत्ता के मार्गदर्शन में शहर के पर्यटन एवं संस्कृति को बढ़ावा देने के प्रयास शुरू है.

दैनिक भास्कर

धर्म/संस्कृति

औरंगाबाद, शनिवार, ९ जानेवारी २०१६

14

ओडिसी नृत्य के जरिए प्रस्तुत की भगवान जगन्नाथ की भक्ति

संस्कृतिक संवाददाता | औरंगाबाद

सात जनवरी को महागामी में उड़ीसा के प्रसिद्ध पारंपरिक नृत्य ओडिसी की प्रस्तुति दी गई। दरम्यान भगवान जगन्नाथ की भक्ति में रहे बसे काव्यों पर नृत्य किया गया। मुंबई की देवी बासु ग्रुप की तरफ से यह नृत्य प्रस्तुत किया गया था। औरा-औरंगाबाद के २८वें कार्यक्रम के अंतर्गत यह नृत्य अनु ने प्रस्तुत किया था। जो गुरु देवी वसु जो की केलुचरण मोहापात्रा की शिष्य है। अनु १९९९ से नृत्य साधना से जुड़ी हुई है। जिन्होंने एकल नृत्य प्रस्तुत किया। वे अपने गुरु के साथ भी कई कार्यक्रमों में हिस्सा ले चुकी है। शुरुआत में मंगलाचरण प्रस्तुत किया गया। जिसमें भगवान जगन्नाथ की प्रार्थना की गई। उसके बाद पल्लवी की प्रस्तुत किया गया। यह भारतीय पारंपरिक नृत्यों से हटकर एक विधा है। जो राग कीरवाणी एवं रूपक ताल में प्रस्तुत किया गया। इसके बाद अष्टपदी पर स्वर पाठ के साथ नृत्य प्रस्तुत किया गया। संत कवि जयदेव के गीत गोविंद के पद ओडिसी कलाकारों के पसंदीदा पद रहे हैं। इसमें अभसारिका नायिका की कहानी है। जो अपनी शखी से कहती है। कि वह मेरे प्रिय से मिलकर उसे मुझसे मिलने के लिए कहे। वह उनसे मिलने के लिए हर हालत में बेचैन है। जती ताल पहाड़ी राग में यह नृत्य प्रस्तुत किया गया था। राग अरबी और जती ताल में ईश्वर की प्रार्थना पर नृत्य प्रस्तुत किया गया, जिसमें भागवान से प्रार्थना की गई है। कि वह सांसारिक भव बाधा से भक्त को उसी प्रकार से मुक्त कराए जिस प्रकार की गजेंद्र को मगर से, दीपदी को कौरवों से एवं भक्त प्रह्लाद के हिरण्यकश्यप से मुक्त कराया था। इसके बाद कृष्ण तांडव की प्रस्तुति दी गई। इस प्रस्तुति में गोपी और भगवान कृष्ण और गोपियों के बीच उस विहंगम दृश्य को चित्रित करने का प्रयास किया गया, जिसमें गोपियों का इस कदर भाव विभोर होना दिखाया गया कि आत्मा का परमात्मा से मिलन हो जाए। गौरतलब है कि औरा औरंगाबाद महागामी द्वारा सृजित थीम है। जिसे २०१३ में शुरू किया गया था। इसके तहत शहर के ऐतिहासिक स्थलों एवं पुरातत्व धरोहरों को कला के तहत उभारने का कार्य किया जा रहा है। महागामी की संचालिका पार्वती दत्ता के मार्गदर्शन में शहर के पर्यटन एवं संस्कृति को बढ़ावा देने के प्रयास शुरू हैं। औराऔरंगाबाद का कांसेप्ट पर्यटकों द्वारा सराहा जा रहा है। इस थीम के तहत पहले सत्र में २१ कार्यक्रम प्रस्तुत किए गए थे। दूसरे सत्र के तहत ३० कार्यक्रम प्रस्तुत किए गए। जिसका ५००० से अधिक कला प्रेमियों ने लाभ लिया था। इसके तहत न केवल औरंगाबाद के संस्कृतिक धरोहरों को बढ़ावा दिया जा रहा है। बल्कि शहर के ऐतिहासिक दावों के प्रति भी लोगों को पर्यटकों जागृत किया जा रहा है।

औरंगाबाद TODAY

संकाक

औरंगाबाद, शनिवार, ९ जानेवारी २०१६

३

औरंगाबाद : महात्मा गांधी मिशनच्या महागामीतर्फे सहाय्या औरा-औरंगाबाद कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. यात हैदराबाद येथील ललिता सिंदुरी-यांनी कुचीपुडी नृत्य सादर करून उपस्थितांची मने जिंकली.

शुक्रवार, २० नोव्हेंबर २०१५ पुण्य नगरी औरंगाबाद वृत्तवेध

महागामीत 'कथक'ची पर्वणी

एमजीएमच्या महागामी गुरुकुलत आयोजित 'औरा-औरंगाबाद'च्या ७व्या नृत्य शृंखलेत बँगलोरच्या संपूर्ण अर्कडमी (स्पेस)च्या वतीने 'कथक'च्या बहारदार अदा सादर करण्यात आल्या. शारंगदेव सभागृहात आयोजित या कार्यक्रमास रसिकांची उपस्थिती होती.

lokmat Times
www.epaper.lokmat.com/lokmattimes/

NEWS

Aurangabad FIRST

Artists performing at the Aura-Aurangabad Dance show organised by Mahagami Dance Academy at MGM on Thursday.

रसभाव आणि व्यंजनाचा मिलाप म्हणजे नृत्य होय. नृत्यातूनच भावांची अभिव्याक्ती होत असते. शहरातील रसिकांना आणि पर्यटकांना औरा-औरंगाबाद नृत्य शृंखलेत विविध नृत्यप्रकारातून भारतीय संस्कृतीचे दर्शन घडवले जाते.

दिव्य सिटी सिटी व्हर्मेन औरंगाबाद, बुधवार, १६ डिसेंबर २०१५ ४

पर्वणी औरा-औरंगाबाद नृत्य शृंखलेत अमिता लाहिरी आणि डॉ. प्राची जरीवाला यांचे सादरीकरण शिवतरंग आणि 'बुद्धमोक्ष' रचनेने जिंकली रसिकांची मने

प्रतिनिधी | औरंगाबाद

रसभाव आणि व्यंजनाचा मिलाप म्हणजे नृत्य होय. नृत्यातूनच भावांची अभिव्याक्ती होत असते. शहरातील रसिकांना आणि पर्यटकांना औरा-औरंगाबाद नृत्य शृंखलेत विविध नृत्यप्रकारातून भारतीय संस्कृतीचे दर्शन घडवले जाते. शुक्रवार ते रविवारपर्यंत या शृंखलेत सिंगापूरच्या अमिता लाहिरी यांनी कुचिपुडीचे बहारदार सादरीकरण केले, तर डॉ. प्राची जरीवाला यांनी ओडिसी नृत्यातून गौतम बुद्धांनी त्यांच्या शिष्यांना दिलेला संदेश 'बुद्धमोक्ष' या रचनेतून सादर केला. महागामीच्या शारंगदेव सभागृहात होणारा हा नृत्यसोहळा कलारसिकांसाठी पर्वणी आहे. पहिल्या दिवशी सिंगापूरहून आलेल्या लाहिरी यांनी कुचिपुडी नृत्याचे विविधंग दाखवले, तर दुसऱ्या दिवशी ओडिसीचा खुमार रसिकांनी अनुभवला.

शुक्रवारी सिंगापूरहून आलेल्या अमिता लाहिरी यांनी शब्दम, शिवतरंगम आणि तिल्लाना या पारंपरिक रचनांच्या माध्यमातून नृत्यनर्तन, अभिनय करत प्रस्तुती सादर केली. गजेंद्रमोक्षाची कहाणी 'शब्दम'मध्ये सादर करताना वन, फूल आणि निसर्गाचे सौंदर्य त्यांनी नृत्यातून सुंदरीत्या दाखवले. थाळीनृत्य म्हणून प्रसिद्ध असलेले शिवतरंग ही कुचिपुडी नृत्य परंपरेतील एक महत्त्वपूर्ण रचना आहे. तिल्लाना या नृत्यातून लाहिरी यांच्या नृत्यसाधनेचा परिचय घडला.

ओडिसी नृत्यातून विष्णूचा दशावतार प्रगट : दोन दिवस टप्पाटप्प्याने ओडिसीचे सादरीकरण करण्यात आले. डॉ. प्राची जरीवाला यांनी ग्रामध्ये वैविध्यपूर्ण रचना दाखवल्या. सादरीकरणाच्या सुरुवातीला भगवान श्री रामचंद्रांना पूजले जाते. यासाठी रामचरित मानसमधील श्लोकातून त्यांची वंदना सादरीकरणाच्या सुरुवातीला करण्यात आली. कवी जयदेव रचित गीत गोविंदमधील विष्णूच्या दशावतारांवर आधारलेली नृत्य संरचना लक्ष वेधणारी होती. पदव्यासाचे सौंदर्य, लक्षवेधी अभिनय ही त्यांच्या नृत्यातील बलस्थाने होते. गायनातील आरोह-अवरोह आणि

सादरीकरणाच्या तिसऱ्या दिवशी डॉ. प्राची यांनी कलेचे अद्भुत सादरीकरण केले. शिव पंचाक्षर स्तोत्रातील नागेंद्र हरच्या या रचनेने सुरुवात केली. बिलाहरी या नृत्यातून रसिकांना त्यांनी आस्वाद दिला. राधा-कृष्णावर आधारलेली प्रणयपूर्ण रचना लक्ष वेधणारी होती. बकिमचंद्र चेटोपाध्याय्यरचित 'वंदे मातरम' या मातृभूमीला वंदन करणाऱ्या रचनेने औरा नृत्य शृंखलेची सांगता झाली.

तांना बोलतानाप्रमाणेच लहजेदार पद्धतीने नृत्यातील सौंदर्य त्यांनी जपले. यानंतरच्या दुर्गास्तुती या रचनेत देवीचे सौंदर्य आणि त्याच वेळी तिची शक्ती अशा दोन शैली

अतिशय ताकदीने त्यांनी रंगमंचावर सादर केल्या. भगवान गौतम बुद्धांनी आपल्या शिष्यांना दिलेला संदेश सांगणारे 'बुद्धमोक्ष' हे सादरीकरण रसिकांनी

सौंदर्यपूर्ण नृत्यासह अंतर्मुख करणारे होते. आपल्या आतील ओजस्वी तेज प्रज्वलित करा, असा हा संदेश रसिकांनाही कृतकृत्य करून गेला.

हॅलो औरंगाबाद लोकमत औरंगाबाद, शुक्रवार, दि. ४ डिसेंबर २०१५ २ शेख मुनीर

मोहक भावमुद्रा... औरा- औरंगाबाद नृत्य शृंखलेतील नर्तिकांची ही एक मोहक भावमुद्रा.

मोहक पदव्यासाने रसिक मंत्रमुग्ध

औरंगाबाद : संगीताच्या साथीने तालवाद्यांवर होणारा मोहक पदव्यास, अतिशय बोलक्या आणि रसिकांच्या मनाला भिडणाऱ्या भावमुद्रा आणि भरतनाट्यम् नृत्यप्रकाराचा मनापासून आनंद घेणारा प्रेक्षकवर्ग असे वातावरण महागामी गुरुकुलच्या शारंगदेव सभागृहात पाहायला मिळाले. औरा-औरंगाबादच्या नृत्यशृंखलेत गुरुवारी झालेल्या सादरीकरणाने मुंबईच्या सरफोजीराजे भोसलेच्या समूहाने औरंगाबादकरांची मने जिंकली.

नटराज कौतुकाने या कार्यक्रमाची सुरुवात झाली. परदेशी पाहुणेही या

सादरीकरणावर ताल देताना दिसत होते. यानंतर श्रीकृष्णाची विविध रूपे दाखवणाऱ्या 'जतीस्वरम' या प्रकारात नर्तिकांनी गोकुळातले वातावरण प्रेक्षकांसमोर नृत्यरूपाने सादर केले. यानंतर 'अठाणा' रागातील 'चतुश्ररूपक' ताल असलेली 'वर्णम' नामक रचना सादर करण्यात आली. उत्तरोत्तर रंगत गेलेल्या या कार्यक्रमाचा समारोप 'पदम कालायतुकी' या रचनेने झाला. महागामी गुरुकुलच्या पार्वती दत्ता, गुरुकुलच्या शिष्या, शहरातील अनेक मान्यवर उपस्थित होते.